

Проф. І. Боднарук

«УКРАЇНСЬКА ДУМКА»

ВИДАТНИЙ КОЗАЦЬКИЙ ПОЛКОВОДЕЦЬ

(До 350-РІЧЧЯ СМЕРТИ ГЕТЬМАНА П. САГАЙДАЧНОГО)

Преса в уярмленій Україні повідомила недавно, що мешканці села Кульчиць, Самбірського району, вирішили вшанувати 350-ліття смерті гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного побудовою пам'ятника. Проект виготовив львівський скульптор Петро Кулик, вдало відтворивши образ славного полководця, воювника й мецената нашої культури.

На початках боротьба наших козаків не була спрямована проти Речіпосполитої, а проти правного ладу, в ній усталеного. Найвидатнішим представником такого напрямку політики був із початком XVII стол. гетьман Сагайдачний, людина широкої, як на той час, освіти, високих військових і громадянських чеснот. Був він славний організатор козацького війська й геніальний вождь у війнах із турками. Найвидатніші його походи були на Каффу, Варну, Синоп і Візантію. Був гетьманом у 1614-1622 рр. Помер 20-го квітня 1622 року й був похований у Братському монастирі на Подолі.

Петро Конашевич (Кононович)-Сагайдачний походив із самбірської шляхти Попелів-Конашевичів. Освіту здобув в Острозькій академії. Пішовши на Січ, в походах на татар, турків, Волощину та Ливонію вславився своєю відвагою, головню при здобутті Каффи. З'явився на Січі наприкінці XVI стол., а тому, що ніколи не розлучався із сагайдаком, назвали його січовики Сагайдачним. Здобув собі велику пошану і славу своїм воєнним талантом й одчайдушною хоробрістю. Така вдача могла викуватися тільки на Запоріжжі, в умовах постійної небезпеки й героїзму. Про нього розказували, що ніби ще за свого життя постригся в ченці, тому Шевченко в «Гамалії» пише про нього: Вона (Візантія) боїться, щоб Чернець не засвітив Галату знову» (передмістя Царгороду, яке спалив був Сагайдачний). Сагайдачний ченцем не був.

Як людину сильної вдачі, енергійну, хоробру й талановиту, козаки кілька разів обирали Сагайдачного своїм гетьманом, не зважаючи на те, що він належав до заможної верхівки, а до Польщі ставився компромісово. Крім того, він жорстоко карав за непослух, тримав гостру дисципліну в козацькому війську. Служило йому воєнне щастя на морі й суходолі. За нього значно зросла козацька сила. Козаки брали видатну участь у великих польсько-московських війнах, уперто продовжували боротьбу з татарами й турками. Сагайдачний був дуже розважливий і бистрий політик, який умів поставити козацтво на службу загальнонародним справам і зробив з козацького війська опору національного українського життя. За нього вславилися козаки одчайдушними нападами на турецькі міста, загрожуючи інколи самому Царгороду.

В 1620 р. турки побили польське військо під Цецорою в Молдавії, а 1621 р. знову велика турецька армія рушила на Польщу. Польська армія, що нараховувала 35 тисяч під проводом Хоткевича, не мала виглядів на перемогу, тому просила в козаків помочі. Сагайдачний пішов під Хотин з 41.500 козаками та 22 гарматами. Після кривавих боїв, 8-го жовтня

з 1-ої стор.

1621 р. прийшло до замирення, бо козаки завдали туркам великих втрат. Тут був важко ранений Сагайдачний і від ран помер 1622 р.

В 1613 р. козаки двічі ходили на турецькі володіння. Султан намагався спинити їх у дорозі додому й післав до Очакова велику флоту, але запорожці зуміли перехитрити турецького пашу й розгромити турецьку флоту. В 1614 р. козаки теж відбули 2 походи: заатакували Трапезунд, а потім напали на Синоп. В 1615 р. вони напали на саму турецьку столицю, Стамбул, і взяли велику здобич. Італієць д'Асколлі писав, що 20 козацьких чайок не бояться на 50 турецьких галер напасти. В 1616 р. козаки напали на Каффу, здобули штурмом фортецю і знищили її 14-тисячний гарнізон. Визволили тоді з неволі багато невільників. Восени того ж року 2 тисячі запорожців напали на Трапезунд і визволили велику кількість бранців. Після 1616 р. влаштували козаки багато морських і суходільних походів, здобуваючи собі велику славу в світі. Особливо успішні були походи 1606-1608 рр., коли козаки взяли Варну, Перекоп, Кілію, Ізмаїл та ін. Ще тяжчі були для турків козацькі походи в роках 1614-1616, коли козаки здобули Синоп і Трапезунд, двічі погромили Царгород і спалили Каффу на Криму. Морські походи наших козаків на турецькі міста були ланками в ланцюзі загальної боротьби тогочасної Європи проти магометанської експансії.

Коли 1621 року султан ішов на Польщу, Сагайдачний погодився по-

могти полякам, але під умовою, що Польща визнає новостворену православну ієрархію, припинить усякі утиски над православними й дасть козакам деякі права. Король писав до козацького гетьмана листи й засилав його ознаками своєї ласки, але польський уряд затягав виконання тих умов, що їх поставив Сагайдачний перед битвою під Хотином.

В 1618 р. ходив Сагайдачний походом на Москву, допомагаючи польському королевичу Владиславові здобути московський престіл. Тоді козаки здобули для Польщі Смоленщину й Сіверщину. За це Польща каменем відплатила козакам, бо вже в наступному році післала на Україну свого гетьмана Жолкевського з військом. Не бажаючи проливати крові, Сагайдачний склав із поляками умову, що обмежувала кількість козацтва. Користаючи зі заколоту, який панував у московській державі, наші козаки в союзі з польським військом розгромили москалів і ввійшли як переможці до московської столиці. Та через короткозорість політики Жигмонта III пропали очі перемоги.

Гетьман Сагайдачний був гарячим прихильником української культури. Разом із запорізьким військом вписався він до Київського братства і взяв участь у створенні його школи. Збройна підтримка з боку козацтва значно зміцнила позиції братства і сприяла посиленню його культурно-освітньої діяльності. Умираючи, гетьман велику частину свого майна записав Львівському й Київському братствам та їх школам. Написав у своєму завіщанні: »На науку

и на увиченє деток... на вихованє ученого майстра в греческом язьке беглого, Церкви Божой и деткам християнским, народу руского потребного».

Під покровом Сагайдачного й козаків Київ скинув з себе столітній провінційний сон і став знову тим, чим був раніш, а саме — осередком цивілізації. Київська Печерська Лавра зорганізувала в себе нову школу й побудувала друкарню, а лаврські видання почали розходитися по цілім тодішнім православним світі. До Києва переїхали найкращі представники українського письменства й науки, як Борецький, Зизаній, Копистенський, Беринда й ін. Тоді ж у Києві, і знову ж таки під протекцією Сагайдачного, відбулося відновлення ієрархії Православної Церкви, не питаючи згоди в польського уряду. В 1620 р. до Києва приїхав єрусалимський патріарх Теофан, і українці просили його настановити нового митрополита та єпископів. Теофан висвятив на київського митрополита відомого вченого ченця Йова Борецького та 5 єпископів. Але нововисвячені владики, за винятком Борецького, не зразу могли приступити до виконання своїх обов'язків поза Києвом, де були їх єпархії. Вони залишилися в Києві під охороною козаків і щойно за короля Володислава могли поїхати до своєї пастви. Так, отже, Сагайдачний добився відновлення 1620 р. вищої української ієрархії, що її від Берестейської Унії не було.

Гетьман Сагайдачний дуже дбав про поширення освіти й підтримку православ'я в Україні. Підтримував

In those days, the name of Hetman Petro Konashevych Sahaydachnyj, leader of the Ukrainian army, was well known throughout Europe, for thanks to him, the Christian world at that time was saved from Moslem occupation. The hetman's portrait was a common sight

думку про створення в Києві братської школи, що пізніше була перетворена в Могилянську Академію. Тому дивно, що московські більшовики не дозволяють побудувати пам'ятника великому полководцеві й меценатові Могилянської Академії у Львові чи в Києві, але в селі Кульчидях.

Великі здібності Сагайдачного признавали навіть вороги. Ян Собеський писав про нього: »То була людина смілива розумом, яка шукала небезпеки, нехтувала життям, перша в нападі, а у відступі остання, рука його ніколи не хибала, він був пильний у таборі, не любив розпещеності...«. Свою характеристику козацького гетьмана, якого знав особисто, закінчив Собеський такими словами: »Хоч за походженням, способом життя і звичками він був простою людиною, проте в очах потомства він гідний того, щоб стати поруч найвидатніших людей свого часу«. Ректор Київської братської школи, Касіян Сакович написав 1622 року із приводу смерті Сагайдачного панегірик, ілюстрований літографованою гравюрою, на якій зображено здобування Каффи з моря в 1616 році.

Після Сагайдачного козацько-польська боротьба прибрала гостріші й дедалі виразніші форми. Стратегічні й тактичні засади гетьмана зробили великий вплив на характер дальшої бойової діяльності Запоріжжя. Вклад Сагайдачного в розвиток козацького воєнного мистецтва був дуже великий.

in the world press, which lauded his great successes. His name was indeed a household word, and numerous banquets were held in his honor in such cities as Rome, Paris, Madrid, Warsaw and other famous capitals of the world.

на 3-ій стор

A TRIBUTE TO ONE OF UKRAINE'S GREATEST HEROES

(On the 350th anniversary of the death of Hetman Petro Konashevych Sahaydachnyj)

The Fall of 1617 marked the 350th anniversary of the battle of Chotyń—a very significant event in our history—which took place on the shores of the Dniester River and marked the last wave of Turkish-Tartar invasion on Ukraine.

ЕКРАН - ЕКРАН

Ілюстрований журнал • Illustrated bi-monthly
з українського життя • of the Ukrainian life

ВИДАЄ В-ВО „ЕКРАН“ - ВИДПОВ. РЕД. А. АНТОНОВИЧ

АДРЕСА: ADDRESS:

A. ANTONOVYCH
2222 W. Erie Street
Chicago, Illinois 60612

U.S.A.

ДВОМІСЯЧНИК

PHONE 942-0126

ЦІНА ПРИМ. \$1.00

SINGLE COPY 1.00

річно \$6.00

З ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ У ШИРОКОМУ СВІТІ

Six million died
in UKRAINE of famine
artificially created by
r.d Moscow 1932-33.

ЗЛОЖИЛИ

На пресовий фонд

Спілка Визволення України, Бруклін, Н.І. 25.00;
пор. Р. Суржко, Філадельфія — 25.00; майор М.
Каплистий, Розмонт, Па. — 15.00; д-р І. Гребеняк,
Н. І. — 10.00; о. І. Кротець, Чикаго — 5.00; А.
Мельник, Чикаго — 5.00; по 4.00 дол.: В. Гіна, Нью
Гейвен, М. Корінець, Л'юс Анджелес, д-р Г. Ло-
зинський, Чикаго, Л. Сав'як-Кришталська, Торонто;
проф. Ю. Сидорович, Чикаго — 2.50; О. Ліщинський,
Чикаго — 1.00.

Усім жертводавцям щире спасибі!

«РЕПОРТАЖ ІЗ ЗАПОВІДНИКА ІМ. БЕРІЇ» ГЕБРЕЙСЬКОЮ МОВОЮ

Ізраїльське т-во боротьби за ви-
зволення жидів з ССРСР — МАОЗ,
видало відомий есей засудженого
1970 р. українського історика і
публіциста Валентина Мороза «Ре-
портаж із заповідника ім. Берії».
Переклав його Цві Навон. Два ро-
ки тому це саме т-во опублікувало
було цей репортаж окремою бро-
шурою російською мовою. Видання
т-ва появляються під гаслом:
«Визволи мій народ!» Адреса: Тель
Авів, пошт. скринька 14094, Ізра-
їль.

з 2-ої стор.

The 350th anniversary of the death
of Hetman Petro Konashevych Sahay-
dachnyj was commemorated by a Ukrain-
ian organization called "Boykivschyna"
on May 20-21, 1972. This particular
group celebrated this significant event
due to the fact that the majority of
historians agree that Sahaydachnyj came
from that part of Ukraine known as
Boykivschyna. We believe, however,
that this anniversary celebration should
not be limited to one group alone, but
similar celebrations should be held
throughout our entire Ukrainian com-
munity.

When writing about this great leader,
Dmytro Javorynskyj affirmed, "the
strange boldness, quickness and power-
ful strength of all the battles fought on
the Crimea and Turkey....can only be
understood after knowing the leader of
the Cossacks was the genius Petro
Konashevych Sahaydachnyj."

The climax of the hetman's career
was the battle of Chotyn fought in 1621.
It was in this battle that the hetman
was fatally wounded by a poisoned ar-
row which resulted in his premature
death.

Following this, Ukraine had to wait
for a period of twenty-six years before
She could once again undergo battle for
the freedom of the land!

J. Klymovskyj

Європейська Президія Секретаріату СКВУ

Згідно зі статутною системою
ротаційності, продовж двох років
Президія СКВУ діятиме в Європі.
Склад теперішньої Президії Секре-
таріату СКВУ такий:

Мігр Антін Мельник — голова
(Німеччина); д-р Святомир М. Фо-
стун — секретар (Велика Британія);
мігр Омелян Коваль — скарбник
(Бельгія); о. протопр. Іван Бачинсь-
кий — член (Бельгія).

На каденцію європейської Прези-
дії СКВУ припадає підготовка чер-
гового Конгресу СКВУ, що має від-
бутися восени 1973 року в Канаді.
Бюро Секретаріату СКВУ примі-
щується тепер у Лондоні:

World Congress of Free Ukrainians
Secretariat
49, Linden Gardens
London W2 4HG
Great Britain

Проф. Осип Залеський

Проф. Осипів Залеському сповнилося 80 років

Боффало, Н. І. — Проф.
Осипів Залеському, педаго-
гові і композиторові, спов-
нилося 80 років життя. Він
народився в 1892 році в Га-
личині, в Малому Тростянці
поблизу Золочева. Вивчав
природознавство і музику
спершу у Львові, а потім у
Відні. Під час Визвольних
Змагань перебував у лавах
Української Галицької Ар-
мії УГА, а потім учителю-
вав. Проф. Осип Залеський
заснував Музичний Інститут
у Станіславові, де й викла-

дав музику. По війні пере-
селився до ЗСА, живе в м.
Боффало, Н. І., викладає
музику у місцевому Відділі
Українського Музичного Ін-
ституту, є постійним корес-
пондентом „Свобода“. Крім
музичних творів, написав
„Малу Українську Музичну
Енциклопедію“ на 126 сто-
рінок малого формату, яку
випустило в світ наприкінці
минулого року видавництво
„Дніпрова Хвиля“ в Мюнхе-
ні.

ВІСТІ З ЧІКАГО

В неділю, 3 грудня Українська Чикагська Громада
відзначить великим концертом в залі школи Шопена од-
ного з найбільш визначних полководців і організаторів
українського козацтва, Гетьмана Петра Конашевича Са-
гайдачного в 350-річчя його смерті. До участі в програ-
мі запрошені хори й солісти з козацькими піснями, сту-
денти з декламаціями козацьких дум у супроводі бан-
дур та танцювальні ансамблі до козацьких танків. По
короткому слові про Сагайдачного, будуть висвітлені на
екрані деякі історичні світлинні з козацької доби для кра-
шого розуміння й навігнення визначної постаті Сагай-
дачного в нашій історії.

Організацією концерту займається Т-во „Бойківщи-
на“ в Чикаго. Дохід з концерту призначений на видання
„Пропам'ятної Книги Бойківщини“ і на літературні наго-
роди Фонду Івана Франка, великого сина України, ро-
дження Бойківщини. В короткому вже часі появиться
повна інформація про концерт і його програму.

В неділю, 19 листопада відбудеться друга зустріч
при чаю для родичів Бойківщини і гостей в залі Ук-
раїнського Народного Союзу. В програмі є намічена до-
повідь „Паничина і опришки“, з відповідною програмою.

ВІСТІ З ОСЕЛІ „РАВНД-ЛЕЙК“

В неділю, 17 вересня відбулися трійкові змагання
у відбиванні за чаші Оселі. До змагань зголосилося 12
дружин, що грали в двох групах. Змагання організував
спортовий референт Оселі, п. Я. Дикий, з поміччю п.
Тараса Горалевського, що справно проводив змаганнями.
Суддювали на зміну поодинокі змагуни і змагунки. Зма-
гань-фіналів не вдалося відбутися через зливу, що нагло
взялася під кінець змагань під вечір. Весь день була
прекрасна соняшна погода. Змагання проходили в дру-
жній атмосфері, з великим завзяттям. Учасниками змагань
була наша молодь.

У великій залі Оселі Лікарські Товариства зіб-
ралися на свій традиційний обід, який улаштують від ря-
ду літ для спільних товариських зустрічей.

В неділю, дня 10. вересня Оселя гостила у себе
пластову молодь, їхніх родичів та гостей, які рік-річно
переводять на Оселі свою імпрезу.

Під кінець серпня првзславна парафія Св. Воло-
димира відбувала свою літню імпрезу.

А. Антонович

3,000 UKRAINIANS PROTEST IN WASHINGTON

● 3,000 Ukrainians mostly young people, arrived in Washington, D. C. from Chicago, Cleveland, Philadelphia, Baltimore, Jersey City, Carteret, Elizabeth, etc. to hold a peaceful manifestation and anti-Soviet demonstration in Washington. The chief purpose of the demonstration was to present President Nixon with a petition on behalf of persecuted Ukrainians in Ukraine on the eve of his departure to the Soviet Union.

The peaceful manifestation at the White House and the protest demonstration at the Soviet Embassy, were being sponsored by the Conference of Ukrainian Youth and Student Organizations of the UCCA, upon the initiative of the Michnovsky Ukrainian Student Society (TUSM).

In the petition, President Nixon was asked to intervene with the Soviet leaders and to prevail upon them to have all Ukrainian intellectuals and political prisoners released from Soviet jails and

concentration camps.

After the manifestation at the White House, the participants moved to the vicinity of the Soviet Embassy, where the Demonstration took part at 4 p. m. in protest against the continued suppression of human rights and denial of freedom to the Ukrainian people.

About 50 Ukrainian youths were arrested for blocking traffic in front of the White House, but were freed on the intercession of Dr. Kurylas who was responsible for the demonstration.

Під час великої протимосковської демонстрації у Вашингтоні, 13. 5., з участю 3000-ної української молоді та старших, велика група влаштувала в центрі міста заборонену 15-хвилинну сидячу демонстрацію, за що кілька десятків молодих патріотів притримала поліція.

The President and top adviser Kissinger.

■ ВАШІНГТОН

ДЕМОНСТРАЦІЯ НА ОБОРОНУ ПЕРЕСЛІДУваних В УКРАЇНІ

(рс) — Як повідомляють із Вашингтону, перед Білим Домом та біля посольства СРСР відбулася демонстрація на оборону недавно заарештованих діячів культури й науки в Українській РСР. Демонстрацію організовано безпосередньо у зв'язку з візитом президента Ніксона до Москви та до Києва. Її влаштували українські студентські товариства й суспільно-громадські установи. У демонстрації взяли участь українці та представники інших етнічних груп, прибулі до Вашингтону з різних міст ЗСА. Ця акція мала дві мети: по-перше заперечувати проти репресій, що їх зазнають представники творчої інтелігенції на Україні, а також проти русифікаторської політики радянського керівництва; по-друге, вручити президентові Ніксонові меморандум з проханням, щоб він під час подорожі до СРСР виступив перед всесоюзним партійно-урядовим керівництвом на оборону репресованих інакшесудимих. Меморандум містить також вимогу вплинути на радянський уряд, щоб він дозволив українському народові відновити українську православну і католицьку Церкви. У третьому пункті меморандуму висловлено побажання, щоб президент Ніксон під час своїх переговорів з керівниками компартії Радянського Союзу й України наголосив на тому, що переслідування, що їх зазнає український народ, розминаються з Радянською Конституцією та Загальною декларацією прав людини Об'єднаних Націй.

МИРНЕ СПІВІСНУВАННЯ ЧИ МИРНЕ ЗАВОЮВАННЯ ВІЛЬНОГО СВІТУ

МОСКВА. — Генеральний секретар ЦК компартії Сов. Союзу Леонід Брежнєв гостро осудив посилені бомбардування ЗСА Північного В'єтнаму й замінування доступів до північно-в'єтнамських портів. Промовляючи на обіді в честь прем'єра Куби Фіделя Кастра, який саме тепер перебуває з офіційною візитом у Москві, Брежнєв заявив, що Сов. Союз рішуче осуджує американські військові дії у півден-

но-східній Азії. При цьому він обіцяв дальшу советську підтримку й допомогу Г'анові. Говорячи про свої недавні розмови з през. Ніксоном, Брежнєв зазначив, що вони віддзеркалюють советський принцип мирного співіснування і були в інтересах світового миру та міжнародної безпеки. Однак при цьому він зазначив, що Сов. Союз аж ніяк не зменшить своєї боротьби з некоммуністичними країнами.

JOHN DIEFENBAKER

Dief launches campaign against Soviet 'tyranny'

"It's amazing what can be done with publicity," former prime minister John Diefenbaker said in Toronto yesterday as he launched a publicity campaign against the "tyranny and injustice of the USSR in its satellite nations."

In a speech to a rally of Ukrainian immigrants to Canada and the U.S., Diefenbaker called for a binding charter of human rights for the United Nations.

Earlier he had said he would rely on the "international osmosis of public opinion to support the International Human Rights Defence Committee of which he is now honorary founder and chairman.

Diefenbaker said he was asked to be chairman by the Ukrainian Canadian Committee which figured prominently in the October demonstration against Soviet Premier Alexei Kosygin outside the Ontario Science Centre.

"Under no circumstances will I continue if there is any question that there should be confrontation, such as confrontation by the mob to get change," he said. **The Toronto Sun.**

Monday, June 26, 1972

VALENTYN MOROZ

Страх москалів перед Мюнхеном

КГБ перестерігає советських спортсменів, учасників олімпіади, перед різними агентами та «армією наклепників і провокаторів», які будуть причаюватися в Мюнхені. Цю пересторогу помістив місячний журнал спортивного комітету, а написав генерал КГБ Шурепов. Він звертає увагу, що на попередніх олімпіадах у Мельбурні й Римі ці «провокатори» й протисовєтчики докучали спортсменам і туристам з СРСР. І додав: «Я переконаний, що Мюнхен, Західня Німеччина, не буде винятком».

Він пише, що особливі агенти ЗСА плянують «ворожу акцію» проти советських громадян і молодих спортсменів. Большевицька преса вважає Мюнхен центром протисовєтської ворожнечі. Кагебівський генерал звернувся до спортових керівників — посилити політичне виховання, звернути увагу на молодих атлетів, закликаючи їх до «совєтського патріотизму».

(UPI Telephoto)

President Nixon shakes hands with woman in crowd after his arrival in Kiev. Secret Service agent is in center.

6-го липня 1972 року
в Істанбулі, Туреччина,
на 86-му році життя.

Помер Патріарх АТЕНАГОРАС

У Царгороді помер Вселенський Патріарх АТЕНАГОРАС, великий прихильник єдності Христової Церкви й приятель Української Автокефальної Православної Церкви та сучасного її Проводу.

Ветхий днями Патріарх виявив незвичайне відчуття духу й потреби доби, зустрічаючись із Папою Павлом VI. Виявив він відчуття московських інтенцій, що спрямовані на опанування всього православного світу під зверхністю Московської Патріархії, як «другого Риму». Тому його позитивне ставлення до УАПЦ.

Russia's New Patriarch PIMEN Москва по закону нищить Церкву

Новий Вселенський Патріарх

Orthodox Patriarch Backs Unity

VATICAN CITY (NC) — The newly elected patriarch of the Orthodox Church repeated his intentions to pursue the unity of all Christians at a news conference in Istanbul.

Ecumenical Orthodox Patriarch Demetrios I of Constantinople told foreign newsmen that he will follow the direction taken by his predecessor, Patriarch Athenagoras I, on the road to Christian unity.

"We will systematically strive to preserve the unity of all Orthodox churches and through this, the unity of all Christians," the patriarch said.

The Vatican daily newspaper, L'Osservatore Romano, printed without comment the patriarch's declaration.

Димитрій іде слідами Атенагораса

Недавно вибраний Патріарх Вселенської Православної Церкви, Димитрій I, буде провадити Церквою в тому самому напрямі, що й його попередник, Патріарх Атенагорас — до об'єднання всіх християнських церков.

BREACH OF BERESTEJSKA UNION

The Ukrainian Catholic Church was slighted by the Vatican during the consecration of a large number of Roman Catholic bishops in Rome this year. Among the bishops the Pope consecrated, was a Ukrainian bishop to serve in Brazil. This act was in violation of the Berestejska Union (a treaty of union with Rome, which states that all Ukrainian bishops are to be consecrated in the Eastern Rite of

Metropolitan Dimitrios of
Imroz and Tenedos.

ІСТАМБУЛ. — 16 липня Патріарший Синод проголосив обрання на Престол Вселенського Патріарха Архієпископа Імбросу і Тенедосу (острови біля Дарданелл) — Димитрія. Кандидатуру Архієпископа Димитрія висунув декан Патріаршого Синоду Митрополит Мелітон. Інtronізація нового Вселенського Патріарха відбулась 18 липня в патріаршій катедрі Св. Юрія на Фенарі в Істанбулі.

Вл. Митрополит Мстислав вислав новообраному Патріархові привітальну телеграму, в якій побажав Патріархові Димитрієві Божої ласки і щедрот на тяжкому шляху патріаршого служіння.

the Catholic Church, not the Latin Rite).

Present at the ceremony were four members of the Ukrainian Catholic hierarchy and a delegation from the Moscow Orthodox Patriarchate. The photo shows the Moscow delegation handing the Pope a cross to be kissed. The private audience took place on February 7, 1972.

В країні великого беззаконня і глуму над Божими і людськими законами, і Церква на послугах злочинців, що схвалює, благословить засуди і нищення людей і народів. Знищення Греко-католицької Церкви в 1946 було великим "досягненням" — українські католики "добровільно" об'єдналися і "добровільно" соборна українська Православна Церква піддалася під "благодійний" омофор старшої сестриці Російської Православної Церкви... Українські Церкви, Православна і Католицька в Україні пішли в підпілля і замовкли, але залишився хтось, що зберігає вільний голос у вільному світі. Треба усмирити цей голос, тому такий ска-

жений наступ на Українську Церкву. Льояльний Філярет не мало потрудився об'їхавши цілий світ і під охороною московських агентів ширив "місії" воз'єднання, коли ж це не помагало, то тепер Москва окремим посланням Патріарха Пімена взялася за ще один спосіб брехні і наклепництва. Москві сіллю в очі, що УПАЦ в ЗДА нав'язала контакти з константинопільським патріархом і щоб "розкольників" не відокремилася від матушки Рсії", спішать москалі з "правдивими" інформаціями до Константинополя про неканоничність і розкольникство у кр айнського православ'я у вільному світі, називаючи УПАЦ шовіністами і крайніми націоналістами.

Eine Delegation des Moskauer Patriarchats beim Papst

Am 7. Februar empfing Papst Paul VI. in seiner Privatbibliothek eine Delegation des Moskauer Patriarchats, die in Rom unter anderem kirchliche Einrichtungen für die Priesterausbildung besucht hatte. Die Delegation wurde geleitet von S. E. Msgr. Filaret, Erzbischof von Dmitrov, Rektor der Theologischen Akademie des Seminars von Zagorsk (Moskau) und Auxiliarbischof des Patriarchen von Moskau und aller Russen.

ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО „ЕКРАН“

РІК ХІ. "ЕКРАН" Ч. 63-64, ТРАВЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1972.

Friendly Kiev

дували українську столицю із майже суцільної руїни. У понеділок 29-го травня, президент Ніксон на прийнятті в Маріїнському палаці підніс тост „щоб процвітала і далі господарсько розвивалася Українська Республіка”. Після бенкету відбувся одногодинний концерт, а наступного дня, як президент Ніксон склав вінок на могилі Незнаного Вояка, пані Ніксон відвідала Палац Піонерів та провела деякий час серед дітей. Опісля Президент і пані Ніксон оглядали столицю та відвідали старовинний собор св. Софії. Вписуючись у пам'яткову книгу, президент Ніксон написав: „Собор св. Софії це величній пам'ятник пребагатої історії України”.

КИЇВ, 29 ТРАВНЯ 1972 р. Зустріч Президента Сполучених Штатів Америки Річарда М. Ніксона у Бориспільському аеропорту.

Фото Я. Давидзона та С. Крячка.

ПРЕЗИДЕНТ США В КИЄВІ

Понад сто тисяч українців очікували президента Ніксона в Києві, тільки деякі могли його бачити

Київ. — Понад сто тисяч мешканців цієї української столиці очікували з довж траси з летовища до міста на приїзд президента Ніксона в понеділок 29-го травня, але тільки деякі з них могли його бачити — інформує агенція Юнайтед Прес Інтернешенел. Газетні кореспонденти твердять, що зібрані на привітання президента Ніксона маси народу в Києві були багато більші, ніж у Москві чи Ленінграді, пояснюючи це тим, що багато українців мають своїх рідних в Америці. Проте, тільки деякі могли дійсно побачити американського Президента, бо місцева поліція, подібно, як у Москві і Ленінграді встановила барикади. Все ж таки багатьом пощастило продістатись через загороди та побачити Президента зблизька, повіваючи на його привітання американськими і совєтськими пралорцями. Багато тисяч приглядалися параді самоходів, що супроводили президента Р. Ніксона, з вікон та балконів житлових домів. Президент Ніксон, вийшовши з літака на київському летовищі, сердечно вітався з багатьма з-поміж яких трьох сотень осіб, переважно представників урядів, що очікували на його приїзд. Як уже

інформовано, приїзд президента Ніксона до Києва був спізнений на одну годину з уваги на дефект в моторі совєтського літака, що ним він мав летіти. Кореспонденти згадують, що спізнення відлету президента Ніксона з Москви було „турботливим” для совєтських властей. Відлету гостей з Москви пильнував совєтський маршал летунства Борис Бугаєв. Прем'єр Косигін, вибачаючись перед президентом Р. Нуксоном за випадок, твердив, що „щось подібне ще ніколи раніше не трапилось” та жартівливо питав президента Ніксона, „що він має вчинити з маршалом летунства”. Ніксон дотепно відповів, що підвищити його в ранзі, бо краще, що це сталося на землі, ніж мало статися в повітрі. Підгорний зі свого боку додав, що це сталося в добрій інтенції, щоб президента Ніксона довше затримати в Москві. З уваги на спізнений приїзд до Києва, змінився там також і час запланованих церемоній. Щойно наступного дня президент Ніксон поклав вінок на могилі Невідомого Вояка та говорив про героїзм українських воїнів під час другої світової війни та вшанував будівничих, які кілька років після війни відбу-

Президент і пані Річард Ніксон перед найбільшою українською святинєю, собором св. Софії, під час своєї затримки в окупованім московськими імперіялістами Києві 30 травня 1972 року

PRESIDENT NIXON SEES ST. SOPHIA, TOMB IN ONE-DAY KIEV STOP

KIEV, Ukraine — President Richard M. Nixon attended a banquet, placed a wreath at the Ukrainian Tomb of the Unknown Soldier, and toured the famous St. Sophia Cathedral during his overnight stop in Kiev Monday-Tuesday, May 29-30, in what was the first visit ever by an American President to Ukraine.

Mr. and Mrs. Nixon arrived in Kiev Monday night, one hour behind schedule, when an engine of the Soviet made plane Ilyushin-62 failed to start as the presidential party was already aboard at the Moscow airport.

Entourage

An identical back-up plane was wheeled out and took the President to Kiev where he was greeted at the Borispol airport by an entourage of officials of the Ukrainian SSR, led by Aleksandr P. Lashko, head of the Republic's Supreme Soviet. Some 300 persons were on hand at the airport, said UPI and AP reports.

The President and Mrs. Nixon were hosted at a five-course banquet at the Mariinsky Palace the same night. Mr. Nixon is reported to have raised one of the crystal goblets by his place and saluted Kiev's history, said a UPI dispatch, — a record of invasions and destruction by armies of Mongols, Norsemen, competing princes, tsars and Nazi Germans.

"It is very appropriate," he is quoted by the UPI as having said, "that on the last night of our visit we should be here in this mother of all Russian cities, here in the Ukraine, among a people who are so strong."

Tuesday morning, President Nixon placed a wreath at the Ukrainian Tomb of the

Unknown Soldier, while Mrs. Nixon was entertained by folk dancing children at the Pioneer Palace. The President, his wife, and his entourage were then taken for a tour of the 900-year-old Cathedral of St. Sophia. They left Kiev Tuesday in the Presidential jet "Spirit of 76" on the four-hour flight to Tehran, Iran.

Except for the banquet, the major American TV networks showed brief excerpts of the Presidential party's stay in Kiev on their Tuesday night newscasts.

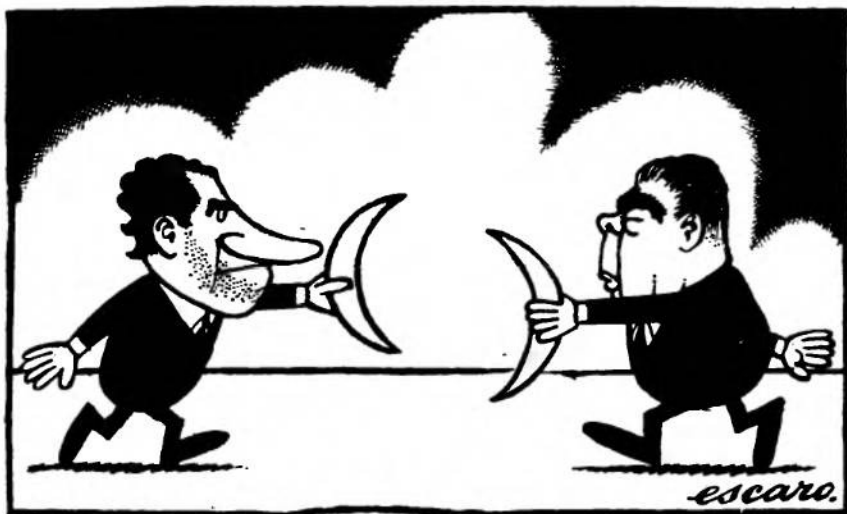
The commentaries on Mr. Nixon's stopover in Kiev ranged from "toned down" to "curiously muted," although dispatches stressed the fact that there were large crowds lining the streets from the airport to the center of the city, waving American and Soviet flags. The crowds, said the commentators, had waited in the streets despite the President's late arrival and despite cold, gusty winds.

Another entourage of some 300 persons saw the President and Mrs. Nixon off Tuesday morning at the Borispol airport. It was here that Mr. Nixon approached the small group of onlookers and shook hands with some 12 persons, said the reports.

The stop-over in Kiev concluded Mr. Nixon's nine-day sojourn in the USSR. He was leaving with eight treaties signed in Moscow earlier after some 42 hours of summit talks, formal and informal. The President also addressed the peoples of the USSR last Sunday in a 20-minute televised speech. Mr. Nixon also made a one-day visit to Leningrad.

After a 21-hour stay in Tehran, the President arrived in Warsaw, Poland, last Wednesday for a 24-hour visit before returning to Washington Thursday night, June 1st.

(Russes et Américains vont échanger des échantillons lunaires)

— Tenex, mon cher Brejnev. Depuis le temps que vous promettez la lune à votre peuple...
— La même chose pour vous, mon cher Nixon...

Brezhnev and Nixon: After a 'mushroom rain,' a new relationship bloomed

Friendly Kiev Sharp Contrast to Rigors of Moscow

By Thomas B. Ross

KIEV — "In America there are also Ukrainians, in Chicago, in Pittsburgh, in many, many other places."

President Nixon had just completed a tour of the majestic St. Sophia's Cathedral shortly before leaving the Soviet Union for Iran.

The President was shown the 11th Century frescoes of the four daughters of Prince Yaroslav the Wise, all of whom married foreign kings.

"Those Ukrainian daughters must have been very attractive," Mr. Nixon said, "if they all married kings Ukrainian blood must be all over the world."

In the guest book, the President wrote: "A great monument to Ukraine's proud history."

Mrs. Nixon visited a Communist youth school and watched a performance by 24 girls in mini-skirted folk costumes. A young man did the traditional Cossack dance, and Mrs. Nixon sampled a portion of Ukrainian dumplings with cherries and sour cream.

No Waiting for Food in Kiev

In a stay of less than 24 hours, the presidential party fell in love with Kiev after the rigors of Moscow. In sharp contrast to the cold, rude, police state atmosphere of the capital, Kiev was warm, open, courteous and friendly.

The American press, accustomed to long hours waiting to be served in Moscow, were greeted here with a sumptuous buffet, replete with Ukrainian vodka and delicious "kowbasa" (Ukrainian sausage).

John Krawiec, editor of the Polish daily Dziennik Zwiazkowy

Zgoda of Chicago, found the Ukrainians could easily understand his Polish. In Moscow, where he joined the presidential party for the final visit in Warsaw, he said he could not make himself understood. The Ukrainian flag was flown side by side with the Soviet and American flags along the length of Mr. Nixon's motorcade route through the city and to the airport. The downtown crowds let out a gasp of delight as the President's Russian-chauffered limousine was whisked past at 50 miles an hour. For the first time during his eight-day visit in the Soviet Union, a policeman broke the customary stony reserve, smiled broadly and waved at the motorcade.

Where Thousands of Jews Died

On the outskirts of Kiev stands Babi Yar, where several hundred thousand Soviet Jews were massacred in World War II. It is an incongruously normal sight, no different from a dozen quiet parks nearby. The only monument is a small stone slab that a stranger would find hard to locate.

Asked if the President had raised the current plight of Soviet Jews during the summit meeting, national security adviser Henry A. Kissinger, a German Jewish immigrant, replied that he had. But he refused, on grounds of diplomatic delicacy, to describe the conversation, saying: "This is a particularly complex issue to raise in a country that is bound to consider it an internal problem."

(Chicago Sun-Times, May 30, 1972).

Sen. Harrison A. Williams,

James H. Scheuer

Henry Helstoski

SENATORS, CONGRESSMEN URGE NIXON ON USSR TRIALS

WASHINGTON, D. C. — Eleven Senators and Congressmen urged President Nixon to request the Soviet government to allow U.S. journalists to attend the forthcoming trials of 19 Ukrainian intellectuals arrested in January 1972.

This request was made on the grounds that there are Soviet journalists attending the trial of Angela Davis.

Members of the Committee for the Defense of Soviet Political Prisoners were able to enlist the support of the following Senators and Congressmen: Senator Vance Hartke of Indiana (D), Senator Harrison Williams of New Jersey (D), Senator Robert Schweiker of Pennsylvania (R), Senator Robert Griffin of Michigan (R) and Senator James Buckley of New York (Conservative-R); the members of the House of Representatives who joined in the action were: S. McKinney of Connecticut (R), H. Smith of New York

(R), J. Eilberg of Pennsylvania (D), H. Helstoski of New Jersey (D), J. Scheuer of New York (D) and E. Grasso of Connecticut (D).

The request to Mr. Nixon was made in the form of personal letters to the President by the above mentioned members of Congress, and were sent prior to the Presidents departure for the USSR.

In January of 1972, 19 Ukrainian intellectuals were arrested in the cities of Kiev and Lviv for alleged "anti-Soviet activities." Among the arrested were literary critic Ivan Svitlychny, journalist Vyacheslav Chornovil, essayist Evhen Sverstyuk, and others.

In subsequent months the number of those arrested had increased to over 200, including literary critic Ivan Dzyuba, philologist Zinoviya Fanko (despite earlier recantation), Iryna Stetsiv-Kalynec, Sophia Shabatura, and others from the younger generation of Ukrainian intellectuals.

Sen. Vance Hartke

Sen. Richard S. Schweiker

Sen. Robert P. Griffin

Заява 11 членів Конгресу

Одинадцять американських сенаторів і конгресменів звернулися до през. Ніксона, щоб він добивався від Москви допущення американських журналістів на приготовлені советським режимом судові процеси над заарештованими українськими діячами. Вимогу цю мотивовано тим, що на процес над Анджелою Дейвіс у ЗСА допущений представник советської преси Е. Батаков від ТАСС. Підписали звернення в цій справі до през. Ніксона демократичні сенатори В. Гартке з Індіани та Г. Вільямс із Нью-Джерсі і республіканські — Р. Швайкер із Пенсильванії, Р. Гірфін з Мічигену і Дж. Боклі з Нью-Йорку. З республіканських конгресменів підписали звернення: С. МекКінні з Коннектикат і Г. Смит з Нью-Йорку, а з демократичних конгресменів — Дж. Елберг із Пенсильвенії, Г. Гелстоскі з Нью-Джерсі, Дж. Шер з Нью-Йорку і Елла Грассо з Коннектикат.

Joshua Eilberg

Plea For Radio Liberty From Moscow

WASHINGTON, D.C. — Gherman Smirnovsky, a Moscow intellectual and physicist not previously linked with the Soviet dissent movement, in an open letter to Sen. J. William Fulbright (D. Ark.) has pleaded for continuation of Radio Liberty, which beams Free World broadcasts into the USSR. Printed in March 25 editions of the Chicago Tribune, Smirnovsky's letter said Fulbright, chairman of the Senate Foreign Relations Com-

mittee, "is playing the role of a spiritual murderer" by wanting to cut off United States funds to Radio Liberty, Smirnovsky said Radio Liberty has done much to preserve Russian cultural values and "to correct moral cripples after 50 years of Communist tyranny." Fulbright has attacked Radio Liberty and Radio Free Europe as "relics of the Cold War." (America)

СУМНА СЛАВА СЕНАТОРА ФУЛБРАЙТА

Вперта і неуступлива акція сенатора Фулбрайта за припиненням діяльності радіостанцій "Вільна Європа" і "Свобода" здобула йому вже світовий розголос і дуже сумну славу. Зокрема стурбовані акцією сенатора Фулбрайта слухачі з сателітських країн та з самого ССРСР. Відомий "Голос Америки" в своїх пересиланнях дуже поміркований, крім того тих пересилань не можна слухати, бо совети їх заглушують. Остаються єдині названі радіостанції як джерело зв'язку з світом для людей за залізною занавісою.

Про акцію сенатора Фулбрайта довідалися в сателітських країнах і в ССРСР з самої комуністичної преси, яка приносить регулярно на своїх сторінках про всі виступи і вислови сенатора проти тих радіостанцій, як "анахронізму", "залишок холодної війни" тощо. Як подає преса, в Польщі починають проте називати сенатора Фулбрайта Фубрайтовим, або Фулбрайт-Псубрат, а чехи звать Фулшев, або ще краще Фулбрихт, уподібнюючи до німецького сталініста Ульбрихта.

Вся європейська преса присвячує багато уваги ра-

діостанціям і спробі припинення їх діяльності. Висловлюється здивування, чому вільно ССРСР вести неперерічну пропаганду на Захід на 78 мовах, з кількістю 322 години денно та з використанням десятків інших радіостанцій в сателітських країнах, а Захід приневольний припинити діяльність єдиних двох радіостанцій, які при тому передають загальні вістки, які появляються кожної днини в вільній пресі.

Варто пригадати, що тому кілька тижнів, впливовий "Нью Йорк Таймс" апелював до Фулбрайта, щоб ще такі дати радіостанціям змогу проіснувати хоч до половини року, щоб президент Ніксон під час своїх переговорів у Москві в травні ц. р. мав і той атут в руках. Як бачимо, розумування не багате різняться від аргументів сенатора Фулбрайта. Щодо самого сенатора, то найкращого комплекменту дочекався він від поширеного європейського часопису "Ное Цюріхер Цайтунг", який помістив в справі виступив сенатора Фулбрайта статтю в вимовним наголовком "Корисний ідіот з Арканзасу".

In the photograph, left to right: Gennadi Gerasimov, Novosti Press Agency political observer; Gennadi Fedosov, Secretary General of the Institute of Soviet-American Relations; Senator Fulbright; Yuri Zamoshkin, Professor of Sociology at the Academy of Social Sciences in Moscow.

J. William Fulbright, Chairman of the Senate Foreign Relations Committee, greeting Soviet public figures invited to the United States in April by the American Friends Service Committee. The men talked about the desirability of broadening and improving Soviet-American relations.

СОВ. СОЮЗ МУСИТЬ ЗАКУПИТИ ВЕЛИЧЕЗНУ СКІЛЬКІСТЬ ЗЕРНА

МОСКВА. — Згідно з по відомленнями, партійно-державні керівники Сов. Союзу приговляють населення своєї країни до нової нестачі сільсько-господарських продуктів. Урожай цього року був незадовільний, третина озимини вже пропала й посуха загрожує також весняним засівам. ЦК компартії Сов. Союзу відбув надзвичайне засідання у цій справі, а советська преса закликає населення не марнувати хліба. Щоб запобігти цій нестачі харчів уряд планує закупити в ЗСА 4 мільйони тонн пшениці, 4 мільйони тонн кормового зерна й мільйон тонн сої. За ті продукти СРСР заплатить Америці приблизно 1 мільярд дол. готівкою.

Крім того Сов. Союз уклав угоду з Францією про закуп більшої кількості зерна й веде переговори в цій справі з Канадою.

Chicago Tribune, Monday, July 17, 1972

Soviet Grain Demands Indicate Big U. S. Sale

The recently announced three-year agreement for the United States to sell Russia a minimum of \$750 million of wheat and feed grains is of major significance because it opens up a vast new market for American farmers. Altho the pact was signed only a few days ago, Dr. Earl L. Butz, secretary of agriculture, is already predicting that Soviet grain purchases from us may reach \$1 billion.

"I picked that figure out of the air," said Butz, "but it doesn't take a smart person to figure out they will buy more than the minimum. I just put two and two together."

Russia's need for more grain results not only from severe wheat crop losses due to bad weather. The Soviet government has a five-year program to upgrade the diets of the Russian people with more meat, poultry, eggs, and dairy products.

Need More Feed

This requires substantial expansion of herds and flocks, which will need vast quantities of feed. The Soviet Union does not have the soils or the climate required to produce enough corn and other feed grains to fill its needs.

Moreover, American farm experts contend that the Communist system does not offer the kind of economic incentives that have made Ameri-

PRIME MINISTER SATO

ТОКІО. — Віце-президент ЗСА, Спіро Егню мав авдієнцію у імператора Японії Гіро Гіто і був гостем на обіді у нього. Пізніше віце-президент був гостем на бенкеті влаштованому на його честь прем'єром Японії Сато. Віце-президент Егню їздив до столиці Японії на незвичайну урочистість передання острова

ЗСА ПЕРЕДАЛИ ОКІНАВУ ЯПОНІЇ

Окінава Японії після 27-літньої американської адміністрації на цьому острові. За словами Егню, ця подія має особливе значення для американців, японців і для всього людства. Він назвав постанову ЗСА відмовитись від своєї адміністрації на острові Окінава й передати його Японії, прикладом гідним наслідування для всіх народів і людей доброї волі скрізь, прикладом, який свідчить про наші спільні демократичні основи й нашу високу пошану до людей.

—USN&WR Photos

Spiro T. Agnew

Японський прем'єр вітав антикомуністичний мітинг у Токіо

Мюнхен (ПБ АБН). — Президент Міжнародної Федерації для Перемоги над Комунізмом, науковець і журналіст Осамі Кубокі надіслав до редактора видань АБН, в тому й англомовного „АБН-Кореспондент“, мгр Слави Стецько листа з 5-го травня ц.р., в якому інформує, після подяки за надіслання привіту від ЦК АБН на мітинг у Токіо: „Мітинг відбувся в Токіо 25 квітня під назвою «Мітинг за світову перемогу над комунізмом». У мітингу взяли участь кругло 3 400 осіб та 40 закордонних делегатів із

14 країн з Азії, Америки і Європи. Після відкриття і звернення відбулось представлення гостей-делегатів. Прем'єр Японії Ейсаку Сато надіслав поздоровчого листа, з рамени керівної Ліберально-Демократичної партії, якої він є президентом. Мітинг мав великий успіх. Ми рішені й надалі провадити боротьбу проти комунізму. З приємністю інформую Вас про своє велике зацікавлення в участі у запланованій на 27 червня - 2 липня конференції Європейської Ради Свободи і Антибольшевицького Б'юро Народів”.

BY RICHARD ORR
Farm Editor

averaging 15,000 acres each, and on 15,000 state farms averaging about 51,000 acres each.

U. S. Farms Smaller

By contrast, the United States has about 2.8 million farms averaging less than 400 acres each. About 99 per cent of them are privately owned.

A Department of Agriculture report indicates that altho Russia has 13 times as many farmers as we have, its output of live stock products is much below that in the United States. For example, the Soviets last year produced 11 million tons of meat, compared with twice that much in the United States.

can farmers the world's top food producers. Russia has a population of 250 million, or about 14 per cent larger than ours.

Russian farmers number about 40 million. But Soviet agriculture is concentrated on 32,800 large collective farms

—Sovfoto

Russia's Brezhnev with Secretary Butz in Moscow. After grain agreement—settlement of Lend-Lease debt?

CHICAGO SUN-TIMES, Mon., July 17, 1972

A muzzle

Зїзд УСКТ у Варшаві

ВАРШАВА. — При кінці квітня 1972 р. відбувся у Варшаві V Зїзд Українського Суспільно-Культурного Товариства (УСКТ). Такі зїзди відбуваються раз на чотири роки, на яких вибирають нові керівні органи й затверджують програмовий план діяльності.

На Зїзді УСКТ були гості від центральних польських властей і делегати від подібних Товариств — Білорусів, Литовців і Жидів. З Києва не прибув ніхто. Зїзд дістав сердешний привіт-лист від польського письменника Ежи Єнджеєвича, відомого приятеля Українців, автора цінної книжки про Т. Шевченка.

Найбільше пекучою проблемою Українців у Польщі є навчання дітей української мови, цебто існування наших шкіл. Хоч польська конституція гарантує всім національним меншостям плекання рідної мови, то польська влада робить все, що можливе, щоб не допустити до організування українських шкіл. У цьому вона має успіх, бо з кожним роком зменшується кількість пунктів навчання української мови.

Під сильним тиском нашого громадянства, керівні провідники УСКТ були змушені перед самим Зїздом ще раз порушити цю важливу справу українського шкільництва в Міністерстві освіти й виховання. Міністерство, як і давніше так і тепер, поробило обіцянки, мовляв, все буде зроблене для забезпечення правильного функціонування українського шкільництва. На жаль, досвід показує, що на подібних обіцянках кінчається вся добра воля влади...

Зїзд обрав керівні органи на чотири роки: Микола Королько — голова, Григорій Воярський і Антін Середницький — заступники голови, Олександр Гнатюк — секретар, Степан Контролівич, Євген Кохан, Павло Кремінський, Богдан Радванецький і Володимир Серкіз — члени президії.

На початку цього року Головне Правління УСКТ викинуло з членства кілька осіб. Вони вие-

сли скаргу на Зїзд і Зїзд обрав окрему комісію, яка має розглянути скарги. Не виключене, що це викинення членів відбулося під зовнішнім тиском.

„АМЕРИКА“

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Делегатам зїзду довелося ствердити, що «протягом останнього п'ятиріччя посилюється процес стабілізації українського населення Польщі та його інтеграції в мішане (точніше — польське) середовище». На зїзді стверджено, що кількість гуртків Товариства залишилася без змін, тобто становить число 191 із загальною кількістю членів 4.500. У відміну до попередніх варшавський зїзд мусів ствердити, що «у зв'язку із суспільно-політичними змінами в Польщі, гуртки УСКТ не можуть обмежуватися у своїй праці тільки до української проблематики».

Сьогодні працює Польщі 61 українських колективів художньої самодіяльності, головню музично-вокальних ансамблів. Довелось ствердити також поважний занепад українського шкільництва в Польщі: коли 1967 р. було 124 пунктів навчання української мови, то сьогодні їх тільки 78. Причини того голова УСКТ Микола Королько бачить у відпливі молоді з села до міста, у байдужності батьків до справи навчання рідної мови та в нестачі вчителів української мови. Окремо зїзд відзначив допомогу, яку надає УСКТ Т-во дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами в Києві. У постановках зїзд підкреслив ті завдання, які стоять перед ним у майбутньому:

- збільшення пунктів навчання української мови;
- створення літніх таборів для українських дітей;
- видавання наукових збірників та літературних альманахів;
- зацікавити польські видавництва творчістю українських літераторів;
- зацікавити українською проблематикою польське радіо, телебачення і пресу;
- поширити і зміцнити зв'язки з Українським Товариством дружби і культурних зв'язків із зарубіжними країнами у Києві.

Протинураїнськиа партія у Польщі

Польський відділ радіа «Вільна Європа» надав увечорі 7. 8. ц. р. коментар п. н. «Антиукраїнські тенденції». Нав'язуючи до недавнього скандалу з антижидівською г'есою «Т.Ф.» (театрику Філіповського) у Варшаві, коментатор зупинився на журналі «Жице літераксе» (літературне життя), що його видає «Паксе», католицька проурядова організація.

Цими днями ми одержали інший католицький тижневик з-під знаку цього ж «Паксе», — «В.Т.К.» (Варшава-Вроцлав 9. 7. 72), в якому цей «католицький» журнал помістив велику статтю п. н. «Уніятська Церква, українська еміграція і східня політика Ватикану», з підзаголовком «Іа мергінєсі справи Я. Добоша» — що вже говорить саме за себе.

Польсько-московський підбрехач, якийсь Й. В. пише так: «Політична діяльність націоналістично-правих середовищ української еміграції у країнах Заходу викликала в осени мін. р. розголос при зовсім несподіваній нагоді, а саме — під час III-го синоду єпископів у Римі. Це «заслуга» двох еміграційних єпископів... кард. Сліпого і архисп. Германюка, які використали синодальну авлію для виступів з анти-советськими наголосами, рівночасно націленими в основи східньої політики Ватикану. Цей же клімат супроводив... самовільно скликаний, проти волі Апостольської столиці, — т. зв. канонічний синод... Ці факти були прикриті скреготом...

І залишило по собі почуток несмаку...»
І врешті докочується В.Т.К. до необхідних їм висновків: «...Політичні заплування уніятської Церкви... становлять не тільки перешкоду для східньої політики Ватикану, але це просто напад на цю політику... змагання Католицької Церкви до скуменічного зближення з російською преславною Церквою мусить у якомусь моменті покласти край політичній дії уніятської Церкви... у рамках цієї баталії кард. Сліпий підняв заходи для створення уніятського патріархату, а для себе — титул патріарха... Треба... виеможливити уніятській Церкві продовжування її деструктивної й шкідливої діяльності... це проблема, з якою Апостольська столиця мусить упоратися!...»

І погрожує Папі: «Коли б вона (ап. столиця) того не зробила, то дальша діяльність частини уніятських ієрархів... торпедувала б, якщо не гамувала б, продовження східньої ватиканської політики... І чим скоріше ця проблема буде розв'язана, тим краще не тільки для Католицької Церкви але й для греко-католицького обряду і для присутності Церкви в сучасному світі...»

Ми навели, що довгу статтю на те, щоб не було ніяких сумнівів у нарочному підбурюванні Ватикану руками й органами польських «євголиків» проти їхніх братів-християн, за якими вилазить московський батіг або прядик...

ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ

Гість з Польщі в Головні Канцелярії СУК „Провидіння“

В четвер, 3-го серпня 1972, відвідав Головну Канцелярію СУК „Провидіння“ рідкий гість о. Андрій Шагала — парох української католицької церкви в Варшаві, який поінформував присутніх членів Екзекутиви про невідрадний стан українсько-католицької Церкви в Польщі. Згідно з його інформаціями, в Польщі живе тепер понад 350,00 Українців-католиків, які не мають відповідної кількості церков, ні священників. Дотепер наша Церква в Польщі не має свого єпископа.

GIEREK

29 СЕРПНЯ, 1971. Ч. 33 (624))

Сумний стан українських сіл у Польщі

Про трагічний стан українців на землях Західньої України, які є під окупацією комуністичної Польщі, ми писали вже не раз. Він справді трагічний і справи, як до тепер не поправляються. Герек, а попередньо Гомулка, не змінили своєї політики супроти 750,000 українців, які тепер перебувають в Польщі. Вона є екстермінаційна, україно-ненависницька, якою була і перед Другою світовою війною.

Такий самий невідрадний стан є на відтинку церковному, Кардинал Вишинський і весь польський католицький клер ставляться до української Церкви негативно. В цей спосіб українці є позбавлені найважливішої — духової і релігійної послуги.

Редакція „Поступ-у“ дістала листа від особи, що недавно побувала в Любачівщині, а якому є описаний такий образ:

... Я відвідав мою рідну сестру в Олешичах, повіт Любачів. Відвідав нашу українську католицьку церкву в Дикові Старім. Велика мурована церква, замкнена знадвору на колодку залізною штабою. Нема ані одної шиби у вікнах, якийсь магазин з неї зробили. Також на цвинтарі не годен знайти гробів моїх родичів, лише знайшов я хрест на гробі сестри моєї мами. Також був в Олешичах, містечко, а Старі Олешичі, на передмістю, знищено. На колодку замкнені муровані церкви, стіни і роги побиті, а хрести на банях похилені, чекають Воскресіння...»

BREZHNEV & EX-POLISH PREMIER GOMULKA
Successful members of an ambitious mediocracy.

Відомому письменникові, перекладачеві, літературознавцю, великому шанувальнику і популяризаторові надбань української культури серед польської громадськості Ежи Єнджеєвичу сповнилося 70 років. За літа свого багатого життя С. Єнджеєвич понад 20 років присвятив творчій праці на ниві українці.

SYMPOSIUM CONDEMNS GENOCIDE RUSSIFICATION IN USSR

NEW YORK, N.Y. — Over 300 persons, many of them representing American and ethnic organizations, attended a Symposium in protest against the genocide and Russification of the non-Russian peoples in the USSR. The successful gathering, held on Sunday, June 11, 1972 at the Commodore Hotel in New York City, was sponsored jointly by Americans to Free the Captive Nations, Inc. and the Association for the Liberation of Ukraine. Dr. Valentina Kalynyk, president of of Americans to Free the Captive Nations, was chairman of the Symposium and delivered an introductory address.

The principal speaker was Lady Malcolm Douglas-Hamilton, president of the Committee to Unite America, a well-known American leader, whose activities on behalf of the captive nations date back

to the hearts of the American people.

Herbert W. Stupp, representative of Young Americans for Freedom (YAF), spoke about his organization's role in combatting Communism. YAF has been active in opposing East-West trade. He stated, YAF stopped Firestone from building a rubber plant in Rumania, the IBM from shipping computers to the USSR and the Mack Truck Company from building a plant in Ukraine.

Array of Representatives

Dr. Kalynyk in her address emphasized that the USSR is not a state, not one nation, not even a union of states, but a veritable prison of nations and nationalities, dominated by the Russian Communist dictatorship. She said that Art. 17 of the Soviet constitution treats Ukraine

as a province; Dr. Daisy Atterbury, of the Committee to Free China; Raisa Stankievich, Byelorussian American Association; Rudi Slavoff, Bulgarian National Front; Alexis D. Tchenkeli, United Caucasus Organizations; Mrs. Mall Jurma, president, Baltic Women's Council and president of the Estonian Delegation in it; Dezso J. Benyo, president, Association of Hungarian Scientists; Garis Mastins, president, American Latvian Association; Kestutis K. Miklas, president, the Baltic Appeal to the U.N.; Shauladin G. Boulat, Committee for the Liberation of North Caucasus; Nicolae Caria, vice president, Rumanian National Council; Miss Cynthia Huyler, President, Friends of Tibet, and Mrs. Mariana Mohylyn Blume, of the Ukrainian group.

The program also included the dynamic Lithuanian dance group of New York under the direction of Mrs. Birute Radzivanas, which delighted the audience with their folk

Відбувся симпозіум про народоббивство й русифікацію не-російських народів у ССРСР

Нью Йорк. — 11-го червня 1972 р., у залі готелю „Коммодор“ в Нью Йорку, організували Американці за визволення Поневоленних Націй, Інк., (АВПН), за ініціативою Спільки Визволення України (що є членом АВПН) влаштувала симпозіум на тему: „П'ятдесят років народоббивства і русифікації не-російських народів у ССРСР“.

У присутності понад трьохсот приязних різних національностей А. Ченкелі (грузин), заступник президента АВПН і президент Об'єднання Організацій Кавказьких Народів, відкрив симпозіум та покликав до Президії промовців з-поміж представників різних націй,

Представники американських організацій підкресливали надзвичайну вагу співпраці в боротьбі з комуністичною загрозою й тиранією з організаціями поневоленних Росією народів, які на влас-

Lady Malcolm Douglas-Hamilton addresses Symposium.

to 1947. She was one of the alert American leaders who helped secure a writ of "habeas corpus" for the late Oksana Kosenkina, a Soviet school teacher, who jumped from the 5-story building of the Soviet Consulate General in New York in 1949 and became an international "cause celebre," and wrote a book, "Leap to Freedom." Lady Hamilton deplored the apathy and indifference of the American people to the plight of the enslaved peoples behind the Iron Curtain. She appealed to representatives of the captive nations for a more unified and coordinated effort to bring the persecuted and oppression of the captive peoples close to the

the right of secession from the USSR, but Russian chauvinists brand even a discussion about secession and self-determination as "high treason" and inflict heavy prison penalties upon those who dare to speak for freedom, as exemplified by mass arrests and trials of Ukrainian intellectuals in Ukraine this year.

Others who participated in the Symposium, included: Stephen Markowski, vice chairman, Eastern Region, National Republican Heritage Groups (Nationalities), and the Polish American Congress; Dr. Raul E.L. Comesañas, National Co-chairman, Spanish-Mexican Americans, Advisory Committee on Edu-

cation; Dr. Daisy Atterbury, of the Committee to Free China; Raisa Stankievich, Byelorussian American Association; Rudi Slavoff, Bulgarian National Front; Alexis D. Tchenkeli, United Caucasus Organizations; Mrs. Mall Jurma, president, Baltic Women's Council and president of the Estonian Delegation in it; Dezso J. Benyo, president, Association of Hungarian Scientists; Garis Mastins, president, American Latvian Association; Kestutis K. Miklas, president, the Baltic Appeal to the U.N.; Shauladin G. Boulat, Committee for the Liberation of North Caucasus; Nicolae Caria, vice president, Rumanian National Council; Miss Cynthia Huyler, President, Friends of Tibet, and Mrs. Mariana Mohylyn Blume, of the Ukrainian group.

Written messages, read at the Symposium, came from Dr. Lev E. Dobriansky, president of the UCCA and the National Captive Nations Committee, Senator James L. Buckley of New York, Congressman John Rarick of Louisiana and John M. Fisher, president, the American Security Council.

ному досвіді знають, що то є „комунізм“. Вони говорили про обов'язок всіх протикомуністичних сил об'єднатися, щоб спільними силами втримати ЗСА морально-стійкими й мілітарно непереможними.

Під час симпозіуму члени Спільки Визволення України розголосили матеріяли про 40-ліття голодової змори в Україні у 1933 році, що її штучно створила Москва руками КП(б)У й „уряду“ УС-СР.

ЧИ ВИ ВЖЕ Є ПЕРЕДПЛАТНИКОМ „ЕКРАНУ“

ДВА ГОЛОСИ ПРО Є. ЄВТУШЕНКА

Виступи советського культурного емісара, Є. Євтушенка по всій країні, де він зі справжнім більшовицьким розгулом, використовуючи гостинність і повну свободу, договорився до "американського прапора, прошитого кулями", знайшли вкінці гідну відповідь і реакцію.

Відома американська поетка Марджорі Голмс написала відкритого листа до Є. Євтушенка в столичному щоденнику "Івнінг Стар", домагаючись, щоб Є. Євтушенко постарався, щоб і вона могла виступити по всьому СРСР в таких великих аудиторіях, як він виступав тут. Він повністю покористувався правом свободи слова в цій країні, тож і вона хотіла б покористуватися таким самим правом свободи слова і виступити в СРСР.

Євтушенко, пише Голмс, читав тут свою поезію про "американський прапор, прошитий кулями", тож поетка хотіла б йому віддячитися і в Советському Союзі читати "про свободу вбивати, катувати, про свободу на рабство і переслідування".

Для того нехай постарється Євтушенко, щоб советський режим дав їй такі великі аудиторії, як дали тут йому, щоб дав їй перекладачів, які переклали б її твори на російську мову, як це робили американські письменники для Євтушенка. Далі поетка завважує глумливо, що може підшукає їй групи молодих артистів, щоб вони викриками і виттям виявляли свої захоплення від її обвинувачень советського режиму.

Поетка пише, що вона читатиме в СРСР твори про Бога. "Я знаю, що Бог непо-

пулярний в СРСР, що атеїзм-загально прийняте вірую, і до нині сидять у тюрмах сотні священників... Ви в нашій країні цілком вільно могли читати, що самі вибрали, в тому і про наш прапор, прошитий кулями, і я думаю, що ви не повинні мати нічого проти того, коли я використаю таке саме право вибору у Вашій країні" — кінчає авторка цей прекрасний лист.

А ось уривок зі статті нашої землячки, Марії Гарасович ("Новий Шлях" ч. 9, 1972) про виступи ославленого вже Жені Євтушенка:

... "Уважно дивлячись на нього, слухаючи його нахабний тон, мені все ж таки важко повірити, що у цій скаліченій духово людині є справжнє прагнення свободи.

Все ж таки, судячи по Євтушенкові, там нічого не змінилося у самій системі і ціякої значної "відлиги" там не було. Дивлячись на нього, я побачила ще передвоєнну советську людину у гіршому її виданні, а до того ще й твердшого московського шовініста.

Ні, я ніколи не сподівалася побачити такого Євтушенка. Хотілося вірити, що окричана "сердита молодець" інакша.

Як я тяжко тужу за своєю землею, але дивлячись на нього, мені зробилося страшно, що я могла б прожити там все своє життя і не лише не зазнати свободи, але навіть не знати, як вона виглядає і як виглядає свободна людина. Не знати, що то є свобода — це мабуть найстрашніше, що приносить довга неволя.

На жаль, мое щастя дуже релятивне, бо біль нашого знедолення в неволі сягає до мене аж через море".

YEVGENY YEVTUSHENKO
Like a "rather proud pheasant"

Yevtushenko

Angry poet

YEVTVSHENKO HOWLING IN PROTEST

Press Bureau of ABN **НАРОДНА ВОЛЯ,**

Military Force against Demonstrators

TIME, JULY 31, 1972

in Lithuania

Unrest in Kaunas Set Off by Self-Immolation

Moscow(DPA) — In the Lithuanian city of Kaunas, rioting which broke out on May 18 and 19, 1972, after the self-immolation of a youth was violently crushed by Soviet Russian paratroopers.

According to Western correspondents stationed in Moscow, the 20-year-old Catholic factory worker and evening student, **Roman Talanta**, doused himself with three liters of gasoline and set himself on fire in a public city park on Sunday, May 14th. He died twelve hours later in a hospital. Following his funeral, disturbances broke out on Thursday and Friday, in the course of which several thousand young people attacked police with rocks, set blazes and chanted "Free-

dom, freedom" and "Freedom for Lithuania" time and again. During the rioting one policeman was killed and another one was seriously injured. Hundreds of demonstrators are said to have been arrested.

Sources in Kausas said the suicide was "politically motivated".

Another young Lithuanian, whose name has not been disclosed, immolated himself several days later in the Lithuanian town of Varona.

Earlier this year, more than 17,000 Lithuanian Catholics signed a petition complaining about the fate of their Church under Russian rule and it is known that there is an undercurrent of dissatisfaction in that subjugated country.

Actions against Yevtushenko

According to reports by the newspaper **The Home News** from New Brunswick, New Jersey, of March of this year, The Hryhoriy Skovoroda Ukrainian Students' Club at Rutgers University held a demonstration in front of the McArthur theater during the appearance there of the Soviet poet, Yevgeniy Yevtushenko. The protesters distributed leaflets, in which they accused Yevtushenko of spreading Soviet propaganda and remaining silent about the truth regarding the Soviet campaign against culture and religion in Ukraine and the other captive nations under Soviet-Russian rule, as well as calling him a janissary (turn-coat).

Yevgeniy Yevtushenko, a long-time critic of the United States' "aggressive war" in Vietnam, once again arrived in New York at the beginning of this year. One of the American poets whom Yevtushenko urged to protest against the Vietnam War, publicly asked Yevtushenko why the latter did not condemn the Soviet invasion of Czechoslovakia in 1968 with a single word. Yevtushenko was appearing at the Madison Square Gardens on January 28, 1972. Ukrainian students held a successful demonstration in defense of Ukrainian intellectuals persecuted in the new wave of arrests by the Russians.

The American magazine, **Life**, of February 11, 1972 contained an article about the demonstration under the heading "The Russian Bard of Protest Met With Protest". The article mentions the fact that Yevtushenko's appearance coincided with public press announcements regarding the renewed arrests of Ukrainian cultural leaders in Soviet Ukraine. The article also adds that the following day, having withdrawn 2,200 dollars, "the Green Leaves of capitalism", Yevtushenko went shopping for a new suit, and includes several photographs of Yevtushenko in the 700 dollar suit he bought. Towards the end of the article, mention is made of a Ukrainian demonstration in front of the United Nations' Building during Yevtushenko's appearance there.

Yevtushenko also appeared in Minneapolis-St. Paul, Minnesota, on February 19, 1972, where Ukrainian students dragged him from the stage. The students attempted to seize hold of the microphones and protest the illegal arrests of Ukrainian intellectuals. Two of the four demonstrators within the building were arrested and were to stand trial at the end of February. Outside the building, an additional 30 or 40 picketers carried posters and distributed leaflets voicing their protests against the wave of terror and persecution in the Soviet Union.

Литовець підпалив себе

Комуністичне переслідування римо-католиків у Литві таке серйозне, що один молодий литовець облив себе газоліною, а відтак підпалив себе і згинув. Це викликало в місті Кавнас поважні заворушення й сильні протести. На вулицях міста розрухи тривали два дні.

Комуністична преса подала вістку про це, але сказала, що самогубщик був умово-хвобий.

"ЕКРАН" Ч. 63-64, ТРАВЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1972.

12 SUICIDE ROMAN KALANTA "Freedom!"

Про великого творця культури

ІВАН ФРАНКО

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС

Правління Українського літературного фонду ім. Івана Франка в Чикаго проголошує 4-ий конкурс на найкращі літературні твори, друковані 1970-1973 рр. (що вже вийшли і вийдуть): перша нагорода — 1.200 доларів, друга нагорода — 800 дол. і третя нагорода — 400 дол.

Крім того, за твори для дітей і молоді: перша нагорода — 500 дол., друга нагорода — 300 дол. і третя нагорода — 200 доларів.

Автори, які прийматимуть участь у цьому конкурсі, повинні надіслати 8 примірників своїх творів, призначених для членів Літературного журі (за роки 1970-72 до кінця 1972 р., а за 1973 р. до кінця 1973 р.). Роздача нагород на підставі рішення журі, якого склад буде подано пізніше, відбудеться в першій половині 1974 р.

Адреса:

Ukrainian Literary Foundation
2351 W. Chicago Ave.
Chicago, Ill. 60622, USA

Агатангел Кримський
(1817—1942)

■ КИЇВ

(рє) — Із 30-річним запізненням у видавництві «Дніпро» вийшла друком перша радянська монографія про академіка Агатангела Кримського — «Кримський як історик». (Академік Кримський помер 1942 року). Автор монографії Гурницький широко використовує мало- або й невідомі матеріали архівів Києва, Львова, Москви та Ленінграду. Він висвітлює образ Агатангела Кримського як історика — вченого універсальних зацікавлень: визначного українського семітолога, іраніста, тюрколога та ісламіста і незмінного наукового секретаря Української Академії Наук.

Досі на Україні з'явилися тільки журнальні статті про Кримського і то аж після смерті Сталіна.

Засівши при столику «Центральної каварні», яку відвідувала віденська інтелігенція, два чоловіки розмовляли. Один з них був Теодор Герцль — теоретик і промотор сіонізму, другий, відомий письменник і український діяч, — Іван Франко. Темою їхньої розмови було відновлення жидівської й української держав.

Ця зустріч відбулася в лютому 1893 р. Саме в тому часі І. Франко почав писати свою поему «Мойсей». Пишучи, він намагався, як про це кажуть свідки, — представити жидівського патріарха так, щоб український читач міг розпізнати в ньому українського провідника.

1904 р. Іван Франко поїхав до Італії. Оглядаючи твори майстрів

відродження, він затримався перед статуєю Мойсея, — Мікель-Анджело Буонаротті. Риси жидівського патріарха сповнені достоїнства і маєстату, так його вразили, що він не міг відорвати очей від цього величного мистецького твору. Там він і вирішив довести до кінця поему, яку був розпочав. Повертаючися, він забрав з собою світлину Мойсеєвої статуї й повісив її у своїй спальні. Весь час зачарований біблійним патріархом, увіковіченим у камені, Франко закінчив свій твір 1905 року.

Ця поема — вершок його літературної творчості, — сталася, зразу ж після появи, предметом багатьох похвал. Згодом, коли нещастя нависли над родиною поета, пригні-

тили його турботами та вкинули в біду, — цей твір став для нього джерелом розради. Надіючися обнови-ти душу, він вирушив у подорож по країні з рецитаціями свого «Мойсея». Успіх цього «турне» перейшов усі передбачення: коли люди тільки довідалися про приїзд великого поета, — вони збиралися масами, щоб його побачити і почути.

З того часу, зокрема ж від 1913 р., коли українці вшанували 40-ліття його творчості, Івана Франка називали «Українським Мойсеєм». Цю назву легко було сприйняти, бо підчас академії промовці часто нагадували, що Мойсей 40 років провадив жидів до обіцяної землі, а тому, що Іван Франко боровся за права українського народу, за об'єднання всіх етнографічних земель та за повну незалежність — то зіставлення його з героєм поеми оправдувалося тим більше, що українці так само прагнули волі, як жиди входу до обіцяної землі.

Літературознавець В. Радзикович називає творчість І. Франка «дивною галерією різних персонажів та характерів». Інший — А. Таран — дає нам деякі вказівки про її ширину: «П'ять тисяч творів — ось біляньс його діяльності, — що могла б виповнити два або три людські життя».

Ця величезна спадщина характеризується дивною якістю: кожний читач знайде в ній щось цікаве й погане. Бо Іван Франко має багато спільного з іншими письменниками. Деякі його персонажі ворухать наші пристрасті, інші викликають слушне почуття образи й зневаги. У нього чуємо голоси минулого й сучасного, а коли мова про майбутнє, — то він рідко коли помилявся.

Його перші поезії створені під впливом романтизму, мають історичні сюжети. Пізніше, під впливом Драгоманова, Іван Франко звертається до реалізму. Після першого ув'язнення, він починає симпатизувати з селянами і робітниками, нападаючи на працедавців без сумління. Закінчивши сороківку, не покидаючи поезії, Франко присвячує свій час науковим студіям з історії й літератури, економіки й політики. Крім того він перекладає твори великих європейських поетів як Гете, Віктор Гюго, Гайне, Золя та ін.

Прозові твори І. Франка такі ж різні, як його поезії. Він залишив 10 романів та сотню новель і оповідань. На перший план висуваються «Бориславські оповідання» — серія оповідань і повістей з життя нафтових робітників. Але найбільш відомий та нагороджений премією його твір «Захар Беркут» з історичною тематикою XIII ст. Крім того він теж автор семи драм і комедій.

Що ж до його наукових праць, то найцікавіша його студія «Молода Україна», що становить великий документ про 25-ть років мин. ст. культурного українського життя обабіч кордону. Заборона українського слова, та повторна русифікація України, — відбиваються в ній блискуче.

Підсумовуємо: творчість Івана Франка займає дуже важливе місце в українському духовому житті другої половини XIX ст.

А. Звірко

(Вступ до книжки «Мойсей» по-французьки, Брюссель, 1969).

ВІСТІ З УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ФОНДУ ІМ. І. ФРАНКА В ШИКАГО ПОЗНАЙОМТЕСЬ З УКРАЇНСЬКИМИ ПИСЬМЕННИКАМИ

СКЛАДАЙТЕ ПОЖЕРТВИ НА ЛІТЕРАТУРНИЙ ФОНД

Вєрхсєвний Архиепископ Кардинал Йосиф Слипий
ІВАН ФРАНКО

»Блажен Муж, іже не іде
на совіт нечестивих«.

Блаженний муж, хто йде на суд неправих
І там за правду голос свій піднесить,
Що безтурботно в сомніцях лукавих
Заціплії сумління їх термосит-

Блаженний муж, що в хвилях занепаду
Коли заглухне й найчуткіша совість,
Хоч диким криком збуджує громаду
І правду й щирість відкрива як новість.

Блаженний муж, що серед гвалту й гуку
Стоїть, як дуб посеред бур і грому,
На згоду з підлістю не простягає руку,
Волинь зламатися, ніж поклонитись злому.

Блаженний муж, кого за те лають,
Кленуть і гонять, і поб'ють камінням;
Вони ж самі його тріумф підготовляють,
Самі своїм осудяться сумлінням.

Блаженні всі, котрі не знали годі,
Коли про правду й справедливість ходить:
Хоч пам'ять їх загине у народі,
То кров їх кров людства убагородить.

Donald Kepron, B.Sc. (Manitoba),

D.D.S.

ДОПОВІДАЧІ IX-ГО

Paul Dzul, M.D.,

Andrew Michalchuk, University.

George Bereznicki,

Oleh Hornykewicz,

Michael Baida, M.D.

Myroslaw M. Hreshchysyn, M.D.

Peter Smylski, D.D.S. (Edmonton), F.R.C.D. (Can).

Д-р Олег Волянський, голова Головної Управи УЛТПА

Dr. A. Zukovskiy

Д-р Леонтій Дмоховський,

Д-р інж. Євген Вертипорох,

Roman Osinchuk, M.D. (Lviv).

Wasyl Pluschtsch, M.D. (Kiev).

Roman Oryshkevych, M.D., D.M.D.

George Kyshakewych, D.M.D.

Mychajto Holowatyj, Pharm. D.

George Truchlyj, M.D.

Nicholas G. Leluk, M.S. Pharm.,

НАУКОВОГО З'ЇЗДУ

Д-р Михайло Логаза

IX НАУКОВИЙ З'ЇЗД УЛТПА

Наукові З'їзди Українського Товариства Північної Америки (УЛТПА) мають уже свою історію і навіть традицію.

Нав'язуючи до традицій наукових з'їздів на батьківщині та на еміграції в Європі, засноване в Дні Української Державності (подібно, як пізніше Катедра Українознавчих Студій при Гарвардському університеті) в 1950-му році, Товариство Українських Лікарів в Америці влаштувало свої наукові програми в рамках щорічних зборів, а від 1956-го року щодва роки вже окремі наукові з'їзди, чергуючи із щодворічними зборами делегатів своїх тепер уже 15-ох Відділів, розкинутих на просторах ЗСА і Канади.

Господарями попередніх наукових з'їздів були сильніші Відділи у більших скупченнях нашого поселення — по черзі у таких містах: Клівленд — Огайо, Чикаго — Іллінойс, Торонто — Онтаріо, Дітройт — Мішиген, Нью Йорк — Н. Я., знову ж у Чикаго — Ілл., Монреаль — Квебек, Філадельфія — Пенсильванія, а тепер знову в Торонті, Онт. в дні 26-28 травня ц. р.

УЛТПА об'єднує тепер кругло 600 українських лікарів, лікарів-дентистів та фармацевтів, а також згуртовує у себе українських студентів медицини різних університетів у вільному світі, як майбутніх членів свого Т-ва, маючи для пильних із них і потребує матеріальної допомоги Стипендійний Фонд ім. проф. д-ра Маріяна Панчишина, а для своїх непрацездатних членів Допомоговий Фонд.

Серед свого членства УЛТПА має поважне число здібних практикуючих ліка-

May 26 - 28, 1972

THE NINTH

Biennial Scientific Convention

OF THE UKRAINIAN MEDICAL ASSOCIATION OF NORTH AMERICA

CANADA TORONTO 3, ONTARIO

ДЕНТИСТИЧНА СЕСІЯ

РІК XI. "ЕКРАН" Ч. 63-64, ТРАВЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1972.

Michael Lueyk, D.D.S. (Toronto).

Theodore Bohdan Larissa A. Poho Zalusky, M. Pharm. Tech., B.S.

Walter P. Bobecko, M.D., B.Sc.

ДЕВ'ЯТИЙ

Науковий З'їзд

Українського Лікарського Т-ва

Північної Америки

ФАРМАЦЕВТИЧНА СЕСІЯ

РІК XI. "ЕКРАН" Ч. 63-64, ТРАВЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1972.

рів - терапевтів, висококваліфікованих спеціалістів у всіх ділянках тепер дуже зрізничованого медичного знання, професорів - викладачів медичних шкіл, науковців, дослідників і вчених, адміністраторів - директорів великих шпиталів та медичних інституцій, працівників пера - журналістів, публіцистів та видавців, а навіть авторів літературних творів і врешті широковідомих суспільно - громадських та політичних діячів, як також жертводавців - меценатів на наші національні й релігійні потреби.

Отже, немає ділянки нашого зорганізованого життя, в якій український лікар не відіграв би важливої, а навіть першорядної ролі серед свого суспільства, і то однаково в минулому, як і тепер, там на Рідних Землях у невідрадних умовах окупаційного режиму і тут, у діаспорі.

Одним із найбільших досягнень УЛТПА, безперечно, є його журнал - кварталник „Лікарський Вісник“, що його 63 кількадесяторічних числа, почавши від травня 1964 року, репрезентують тепер українську медичну науку у світі, бо в поневоленій Україні немає досі рівноцінного журналу українською мовою.

На рівні цього досягнення є наукові з'їзди УЛТПА. Відомо, що відбуваються великі міжнародні лікарські з'їзди, в яких беруть участь також наші лікарі з рідних земель, але ще ніколи ніхто не чув, щоб вони репрезентували українську медичну науку на тих з'їздах. Їхні виступи відбуваються з-правила російською мовою і за російським їх уважає міжнародний медичний науковий світ. Часто читаємо у популярній і навіть у фаховій медичній пресі про виступи наших лікарів із самої столиці УРСР — Києва, але — на превеликий жаль — їх там ідентифікують у найгіршому разі як

„радянських”, а тут як російських учених.

В противагу такій сумній дійсності на рідних землях — тут еміграційне Т-во Українських Лікарів влаштовує українські лікарські наукові з'їзди — за рідкими винятками — своєю рідною мовою і з виступами своїх власних науковців, дослідників і вчених — деколи навіть міжнародної слави!

Сотні наукових доповідей, виголошених у к раїнською мовою, тепер уже щораз частіше тут уже вишколеними і навіть тут народженими нашими лікарями, які самотужки вивчають українську медичну термінологію з власного журналу, видаваного власними засобами і без нічиєї допомоги, знаходять дорогу у вільний науковий лікарський світ. І прикро, що тоді, коли т. зв. „радянські”, у великій більшості, російські видання мають тут вільний, зовсім необмежений вступ і збут, наш „Лікарський Вісник” не може дістатись до рук українського лікаря на батьківщині, і він там ледве знавий.

Українські наукові лікарські з'їзди збирають разом наших лікарів не тільки Північно - Американського континенту, але часто гостять у себе колег із інших, навіть дуже далеких країн, а часом й колег іншого етнічного походження. Як радо повітали б вони наших рідних колег із рідних земель, коли б для них і для нас могли зникнути залізні мури і такі ж завеси! Бож медична наука своєю натурою не є ані „буржуазною”, ані „націоналістичною”, хоч вона всюди у світі, крім національних республік СССР, є національною.

Наші наукові з'їзди, завжди включають у свої програми імпрези розвагового і громадського характеру. Цим УЛТПА зміцнює зв'язки українського лікаря на чужині із своїм зорганізованим громадянством, бо і ця ділянка для нього важлива. Український лікар на чужині не тільки з рації своєї професії, але й з почуття своєї національної приналежності уважає себе за невід'ємну складову частку свого народу. Із таким заложенням засновували УЛТПА наші провідні лікарі, і таким воно залишається по

сьогодні — не тільки як професійна організація українських лікарів, але й як загальноновизнана професійно-громадська організація.

Виходячи із цих основних засад, наше громадянство оправдано має і може ставити вимоги до УЛТПА та його членів, що їх вони, хіба тільки з нечисленними винятками, належно виконують. Але наші лікарі мають і можуть ставити деякі вимоги до своєї спільноти.

В загальному у нас практикований клич „свій до свого” у відношенні до інших професій і підприємств повинен зобов'язувати наше громадянство також у відношенні до українського лікаря свого вибору. А вибрати є з кого! Бо не тільки організаційний ріст нашого УЛТПА, але й професійний ріст наших лікарів пішов так далеко, що вони спроможні покрити потреби своїх українських пацієнтів дослівно в усіх медичних спеціях і в л ь ностях, зокрема у більших скупченнях нашого поселення. І придержуватись цього клича вимагає не лише власний інтерес наших лікарів, але передусім інтерес усієї нашої спільноти.

Українські лікарі не дорікають своєму громадянству, бо їхні приймальні завжди повні, але бажають бачити ще більше, як досі, його участь на своїх зборах, імпрезах та наукових з'їздах. Бажають ще більшої прихильності нашої преси.

Ці рядки про українського лікаря на чужині в зв'язку із 9-им Науковим З'їздом УЛТПА друкуються в часі масових протестів і маніфестацій нашої спільноти у діяспорі проти жорстокого переслідування російсько - комуністичним о к у пантом представників духовної культури в Україні. І хоч не кожний лікар може особисто включитись у ці протести й маніфестації, наше УЛТПА вже самим фактом свого 22-річного існування на цьому континенті, своєю працею, своїм вкладом у скарбницю української медичної науки, своїм плеканням рідної професійної мови у своїх виданнях і працею для своєї громади найкраще маніфестує оборону прав свого поневоленого, але нескореного народу.

C. Szymansky, M.D.,

Віра Мельник Нлибowych, D.D.S. голова Комітету Пань

Люба Жук

Іриней Жук

Торонто. — Доповіді світової слави українського вірусолога проф. д-ра Леона Дмоховського, голови департаменту вірусології в Тексаському Університеті, про досліди над можливостями, що недугу пістряка (рака) спричиняє вірус та про дальші перспективи лікування цієї недуги, і доповідь д-ра Мирослава Грещишина, професора гінекології і акушерства в Стейтовому Університеті в Боффало та дослідника-гінеколога у відомому Росвелл Парк Меморіал Інституті про кращі можливості лікування жінок, недужих на рака яєчника, були головними темами уваги 9-го Наукового З'їзду Українського Лікарського Товариства Північної Америки, що відбувся тут в готелі „Сі Вей Тавер Мотор” в днях від 26 до 28-го травня ц.р. Про виступи цих двох видатних лі-

заслухали багато наукових доповідей, виголошених здебільша українською мовою, між ними і світової слави науковця д-ра Леона Дмоховського та багатьох інших професорів університетів і науковців українського походження. Головним промовцем на бенкеті, що відбувся в суботу, був амбасадор Канади до ОН. Івон Больне, брав участь також сенатор Павло Юзик — заступник головного президента УНСоюзу на Канаду, голова Онтерійського Лікарського Т-ва та ін. діячі. Учасники стоячи привітали відчитаний привіт від Верховного Архiepіскопа УКЦеркви Кардинала Йосифа, особисто вітав присутніх Митрополит УАПЦеркви у світі і УПЦеркви в ЗСА Владика Мстислав, а Владика УКЦеркви Ізидор провів молитву. Майстром церемонії на бенкеті був д-р І. Василенко з Торонто. У мистецькій частині зібрані мали насолоду слухати концерт у виконанні відомих мистців Люби та Іриней Жук. На закінчення бенкету голова УЛТПА д-р О. Волянський прочитав Резолюцію, з протестом проти переслідувань українців на Рідних Землях, зокрема інтелектуалістів. Резолюції були прийняті оплесками. У неділю відбулись Богослуження в церквах у Торонті,

На фото: за столом другий зліва сидять в товаристві лікарів з Чикаго д-р Павло Пундій. Він передав нам до редакції матеріали й світлина з цього з'їзду Лікарських Товариств Північної Америки.

Від Редакції

Першим спонсором і співробітником нашого журналу був всім відомий громадський діяч і жертводавець сл. п. д-р Мирослав Сіменович. Найбільшу суму гроша з-поміж всіх наших спонзорів зложив д-р Роман Смик. Він є також сталим співробітником і передплатником „Екрану” за весь час його 11-ти літньої появи.

карів, дослідників і науковців, як і про З'їзд широко звітував місцевий щоденник „Глоуб енд Мейл” з понеділка, 29-го травня. У З'їзді, про який мова, взяло участь 250 українських лікарів із ЗСА і Канади, багато з яких прибули зі своїми дружинами і дітьми, що мали свою розвагову програму; зареєстровано також 200 гостей, а в бенкеті взяли участь 550 осіб. Головою Організаційного Комітету З'їзду був д-р Петро Глібович із Торонто. Учасники З'їзду, який працював переважно по секціях,

і тоді в українській католицькій церкві Владика Ізидор виголосив слово на пошану українських лікарів та було для них відспіване Многоліття. Багато з них приступили до св. Причастя. Тієї ж неділі увечері відбулася ще товариська зустріч-вечеря, учасники якої групувалися за тими школами й місцевостями, де вони їх у Німеччині, Австрії, Канаді, Америці й інших країнах закінчили. „Голос Канади” передав в Україну повідомлення про цей З'їзд.

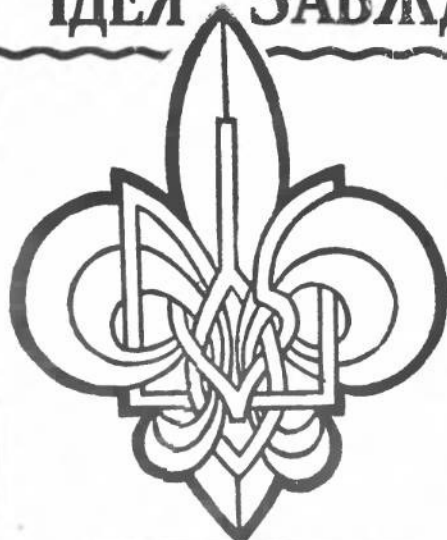

Др. Мирослав Сіменович

Д-р Роман Смик

„ПЛАСТОВА ІДЕЯ ЗАВЖДИ ЖИВА”

Проф. Северин Левицький
СІРИЙ ЛЕВ

Ювілейна відзнака
50-річчя Пласту

ШІСТДЕСЯТ ЛІТ ЖИВОЇ ІДЕЇ

(Із слова Назального Пластуня)

Ми кличемо жити і працювати з поглядом вперед, у майбутнє: бо це для нього наше життя і праця. Ми інколи кажемо не оглядатись назад і радимо „не жити минулим”.

Але проходить інколи час, що те минуле неначе стає перед нами, повне змісту й сили. Тоді ми дивимось назад, у те, що називасмо „вчора” і усвідомлюємо собі, що „сьогодні” органічно включає в собі і минуле, яке безперервно втікає від нас, і майбутнє, в яке ми беззастанно летимо, і що наше життя це тільки поєднання минулого з майбутнім тим звеном, що зветься „сьогодні”.

Це так у житті людини, але особливо в житті організації. Тоді на початку стоїть ідея, твориться форма і намічується метода праці. І від того, яка якість і історична тривалість ідеї, яка розумна метода і яка практична форма, залежить успіх, тривалість і історична вартість організації.

І наша пластова організація підлягає цьому закону. Це наше минуле має сьогодні шістдесят літ. На його початку стояв наш Основоположник — Олександр Тисовський — ДРОТ; тоді пристосовано ідею Бейден Пауелла до українських національних аспірацій; тоді була встановлена форма і визначена метода. І були наші люди, які їх здійснювали: Іван Чмола, Северин Левицький - Сирій Лев, Цюпа Паліїв, що вже в крузі Великої Ватри, близький нам Яро Гладкий і багато інших...

Впродовж більш ніж півстоліття падало й нівечилось організоване життя нашого народу і відроджувалось в нових видах. Але наша Пластова Ідея, пластова форма й метода збереглися без суттєвих змін, вела і веде за собою тисячі й тисячі пластунів і тепер скликає нас на велику раду, на велике святкування. В часах нових сумнівів, руйнуючих течій і безідейних рухів — ми можемо святкувати нашу велику річницю радісно, гордо і впевнено. Бо ми знаємо — і це доказало нам наше минуле — що ПЛАСТОВА ІДЕЯ ВІЧНО ЖИВА.

Юрій Старосольський, Назальний Пластун

Кекілія Паліїв.

Відзнака Ювілейної Міжкравової Пластової Зустрічі —

Ювілейна Міжкравова Пластова Зустріч, що відбулася в днях 19-27 серпня цього року на Пластовій Оселі, була не тільки відзначенням 60-річчя заснування і дії Українського Пласту, але водночас із цим — і що важливіше — могутнім виявом постійної живучості пластової ідеї, розвитку й росту пластового руху і пластової організованості, не зважаючи на всі важкі й несприятливі умови еміграційного життя, побуту і чужого оточення в різних країнах діаспори.

Факт, що з нагоди цієї зустрічі зібралось в одній місцевості понад дві тисячі п'ятсот української молоді, дітей і юнацтва із трьох континентів світу і з семи різних країн, що вони перебули разом в одних рядах у спільних грах, змаганнях і виступах протягом дев'яти днів, що вони були об'єднані не тільки приналежністю до однієї організації і відданістю одній пластовій ідеї, але й своєю мовою, почуваннями і настроями, не має паралелі серед численних еміграційних організацій не лише української, але й іншонаціональних спільнот. Ще більшої ваги і значення набирає цей факт, коли зважити, що більшість з тих соток дітвори і юнацтва — новаків і новачок, юнаків і юначок, що народилися і виростили вже поза Україною в різних країнах чужого їм світу, — зберегли українську мову, відданість українським традиціям та культурі і вірність ідеї визволення далекої їм і незнаній батьківщини їхніх батьків. Глибоко зворушливим був, зокрема, вияв тієї української ідентичності, засвідчений могутньою маніфестацією передачі послання щасливої молоді до народу ЗСА й інших народів світу із закликом приєднатися в ряди борців за волю України, за визволення українського й інших поневолених Москвою народів.

Віраданний цей факт усвідомлення пластовою молоддю своєї української ідентичності був водночас із цим ще одним із багатьох доказів живучості пластової ідеї, закріпленої в гаслі урочистої заключної ватри ЮМПЗустрічі „Пластова ідея завжди жива” і підкресленої у промові Начального Пластуня Юрія Старосольського, як заява української молоді і світові і своєму народові, повсякчасне її зобов'язання йти вперед — до вершин. І це сповнює українську спільноту поза Україною певністю, що не розлілється вона безслідно серед неукраїнського оточення, що збереже і в майбутньому свої національні традиції, віру, мову й культуру і високо нестиме прапор визволення України і свого народу.

Збірка пластунів на площі перед виступом в часі Ювілейної Міжкравової Пластової Зустрічі на пластовій оселі „Вовча Тропа” біля Іст Четгечу, Н. Й., з нагоди відзначування 60-річчя заснування Українського Пласту. (19-27 серп. 1972).

ПОМЕР СОТНИК ОСИП НАВРОЦЬКИЙ, ВИДАТНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ І ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ

Вінніпег (Д. Микитюк).
— Вночі 6 серпня ц. р. помер тут у місцевім шпиталі на запалення легенів, проживши 82 роки, колишній старшина Українських Січових Стрільців і сотник Української Галицької Армії Осип Навроцький. Народжений 24 березня 1890 р. в с. Голгоче, Підгасцького повіту в Західній Україні в родині священика, вчився у Бережанській гімназії і потім студював право на Львівському університеті. В 1912-194 рр. був головою Українського Студентського Союзу і членом Головної Української Радикальної Партії. В серпні 1914 р. зголосився до Легіону УСС, брав участь у боях в Карпатах, у травні 1915 р. іменованій хорунжим, а потім четарем і як командант чети, в обороні Болехова, попав 1 червня 1915 року в російський полон і перебував у міст. Сибірськ на Сибірі, Веснок

1918 р. як півінвалід вертається через санаторію в Норвегії до Львова. З днем 1-го листопада 1918 р. був командантом Етапу Бібрка-Глібовичі й інтендантом 2-ої Коломийської Бригади УГА. Поручником УГА іменованій 1-го січня 1919 р., а 1-го березня 1919 р., наказом Державного Секретаріату Військових Справ ВВК., піднесений до ступня сотник УГА. До лютого 1920 р. був інтендантом 2-ої Коломийської Бригади, а опісля заступником інтенданта III Корпусу УГА, а вкінці інтендантом 5-ої Херсонської Бригади Дісвої Армії. Покійний був одним із членів засновників Української Військової Організації у Львові в 1920 р. й одним з трьох членів Начальної Команди тої ж УВО, до 1926 р. У зв'язку з атенатом Степана Федака на начальника Польщі Пилсудського був ув'язнений у Львові і сидів в тюрмі при вул. Баторого 5 місяців, а

опісля, знову у зв'язку з атенатом на Сидора Твердохліба перебував у в'язниці від жовтня 1922 року до травня 1923 року. З 1920 р. був членом Головної Управи Української Радикальної Партії і того ж року став одним із засновників Видавництва „Червона Калина” і був його директором до 1939 р. В 1923-1926 рр. був членом Головного Виділу Т-ва „Просвіта” у Львові і членом Головної Управи Українського Педагогічного Товариства — „Рідна Школа”. Від 20-го квітня 1943 р. до квітня 1945 р. — начальник канцелярії Військової Управи Дивізії „Галичина” В жовтні 1948 р., переїхав з Німеччини до Канади і тут, в місті Вінніпегу, від грудня 1948 р. до 1962 був урядовцем канцелярії Комітету Українців Канади (КУК). Брав живу участь в комбатантських організаціях і до своєї смерті був головою 4-ої Станиці Союзу був. Українських Вояків у Вінніпегу.

В Торонто помер бл. п. о. Степан Хабурський

Робітників на Христовій ниві мало, й ще до того постійно читаємо, що й з тих, що служать Христові, одні по других відходять.

В неділю, 6-го серпня ц. р. відійшов до Бога по заслужену заплату бл. п. о. Степан Хабурський.

Народжений 11-го серпня 1898 р. в селі Бабухів, пов. Рогатин, Україна. Був старшиною УСС-ів, парохом Глицеви, Заруддя, Беремовець, зборівського повіту і Підборець біля Львова. На еміграції душпастирював у таборі Ляндек (Австрія) та у Франції.

В Канаді був найперше парохом в Едмонтонській спар-

хії (Атабаска), а відтак аж до смерті сотрудником церкви Божої Матері й неустаючої помочі душпастирем церкви св. Покрови. Покійний невтомно відвідував шпиталі й потішав та обслуговував хворих.

Заупокійну панахиду відправлено в середу і четвер, 9 і 10-го серпня. Священничий похорон відбувся в п'ятницю 11-го серпня, а докінчення похорону з Архирейською св. Літургією в суботу. 12-го серпня з церкви св. Покрови. Тлінні останки покійного зложено на цвинтарі „Прспект” в Торонто.

Нехай буде вічна пам'ять Христовому трудящому служі.

Отець СТЕПАН ХАБУРСЬКИЙ

Осип Навроцький

Помер ред. Данило Чайковський

В понеділок, 3-го липня ц. р. по тяжкій недозі, помер на 64-му році життя у лікарні св. Бернарда в Нью Джерзі бл. п. Данило Грунко-Чайковський-редактор „Америки”, кол. довголітній редактор „Шляху Перемоги”, голова Виховної Ради Централі СУМ і член ГУ СУМА, в'язень польських тюрем і німецьких концтаборів, провідний член ОУН.

Свою журналістичну працю покійний редактор почав співробітником у тижневику „Нове село”. В 1941 році був арештований гітлерівськими окупантами й мусів провести 4-и роки в тюрмах і кацетах. Вийшовши на волю, продовжував працювати як журналіст і редактор у тижневику „Українська Трибуна”, „Українець — Час”. „Шлях Перемоги”. Після приїзду до Америки, став членом ред. колегії у щоденнику „Америка”, одночасно був ред. сумівського журналу „Крилаті”.

Похорон Покійного відбувся в суботу, 8 липня, з церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку на Український цвинтар у Бавнд Бруку.

Покійний залишив у глибокому смутку дружину Любомиру, Зореславу і Михайла — дочку і зятя та сина Романа.

Вічна Йому Пам'ять!

Проф. д-р Іван Розгін

УМЕР ПРОФ. Д-Р ІВАН РОЗГІН

Детройт. — У понеділок 10 липня ц. р. тут помер на 74-му році життя відомий український науковець і громадський діяч, дійсний член Вільної Академії Наук і Наукового Товариства ім. Шевченка (з 1947 року) проф. д-р Іван Розгін. Народжений 18 вересня 1897 року в Куманові на Поділлі, сл. п. Іван Розгін вже із студентських років брав участь в українському революційному русі і від 1917 року був вояком Армії УНР, служив у Гайдамацькому Коші Слобідської України і брав участь в обороні Києва і в боях за його визволення. Після визвольних змагань зайнявся науковою працею і як біолог та спеціаліст в ділянці ветеринарних наук працював у системі Української Сільсько - Господарської Академії Наук і в інших науково дослідних інститутах.

Переїхавши на еміграцію, брав участь в діяльності УВАН і НТШ, і зокрема у праці відновленого Українського Технічно - Господарського Інституту (УТГІ) і після переїзду до ЗСА працював активно в Об'єднанні Американсько - Українських Ветеринарних Лікарів. Покійний проф. д-р Іван Розгін був автором багатьох десятків наукових праць, друкованих у фахових, зокрема ветеринарних виданнях в Києві і в Харкові в 1920-их і 1930-их роках і потім на еміграції у виданнях НТШ, УВАН, УТГІ та інших, як також підручників з ветеринарії і біології. Крім того виступав активно, як публіцист в різних актуальних питаннях громадського і політичного життя на сторінках еміграційних часописів і журналів, в тому числі і в „Свободі”.

УВІРВАЛАСЬ МЕЛОДІЯ

Протираю очі: це якесь непорозуміння, п о милка... Не міг же ж композитор Весоловський умерти! І рівночасно перечитую ще раз. Дарма — і інша газета миттю розвіює мій німецький сумнів. Король нашої танкової музики таки не живе вже: серце. А йому ж було тільки 56 років, ще б пожити, покомпонувати, п о служити громаді і далекій батьківщині.

Та невідклично ввірвалася нитка життя найбільшого композитора на ниві танкової музики. Він теж пробував сил і в ділянці поважної музики: писав пісні, мелодеклямації, проте беззастережно здобув собі перше місце як творець настроєво - незабутніх танків - пісень. І не тільки на еміграції, де він не мав жадної конкуренції, але навіть на нашій рідній Україні. Бо коли вдома П. Майборода чи О. Білаш пишуть пам'ятні пісеньки, що їх можна і грати, як танці, то Весоловський к о м понував повні ритму, знамениті, а то й неперевершені танки, що їх можна і співати, як задушевні пісні. Навіть друг Весоловського зі Львова, Кос-Анатольський, що єдиний міг конкурувати з ним у танковій творчості, перейшов на поважну чи напівповажну музику і тільки вряди - годи дає блискучий танок.

Весоловський від перших львівських спроб аж до смерти витримає у фронтівій і почесній лінії танкової музики, здобуваючи на вибраному шляху пальму першества. А до цього треба було мати безмежну любов до цієї музики, готовість до самопожертви, інтелігенцію і талант, які він мав і розвивав із постійним і незмінним ростом угору, аж до найвищих вершин.

Танкових композицій Весоловського, головню з останніх літ можуть нам позаздростити великі державні народи. І коли б ми на чужині мали в поважній музиці композитора величини Весоловського, ми було б дуже щасливі.

Пригадується м у з ично-танкова атмосфера Львова другої половини 30-их років. На забавах з'являється студент права, що аккомпаніює на фортепіяні, танцює і — кажуть — компонує. Нас, львов'ян, особливо тих, що мали розвагово - танкову музику „в пальцях”, не легко було зловити на якийнебудь „шлягер”. Проте, Весоловський презентує танго, яке змушує всіх звернути на нього увагу: „Ти і твої чорні очі” стало початком кар'єри молодого композитора.

Під час війни Весоловський опиняється у Відні. Там він і композитор А. Гнати-

шин видають речі може не дуже високомистецькі, проте національно - освідомлюючі і корисні для наших робітників у Німеччині: українські пісні з текстом на фортепіяно чи гітару. По війні, зустрівшись із Гнатишином, я почув від нього: „Весоловський — це прекрасна людина!” Яке велике і цінне

Бл. п. д-р БОГДАН І. ВЕСОЛОВСЬКИЙ

признання! Звичайно, Весоловський компонує безуважно й далі як танки з текстами, так і танки без слів.

По найширшій популярності його танго в ЗСА „Лети, тужлива пісню”, що є ніби другим етапом у творчості Весоловського, його речі в більшості осягають такий високий рівень, що важко рішити, котра композиція ліпша. Ці його танки - пісні визначаються приманливою і зворушливою мелодикою, багатством і безпосередністю музичних мотивів, ритмічністю, темпераментом, настроєвістю і знаменитим текстовим підбором: Олесь, Рильський, Симоненко... Часом аж заглибок текст для танкової музики. Проте, все ж таки це було і ширення цінної української лірики.

Мені невимовно приємно, що в критиці на концерт квартету „Верховина” в Нью Йорку 1969 року я — ще за життя Весоловського — писав: „З їхнім виступом в'яжеться і популяризація імені нашого найбільшого — і чи не єдиного на еміграції — композитора танкової музики, Б. Весоловського, речі якого з бігом часу постійно кращають”. І далі йде мова про його найкращу річ — у моїй оцінці, — до чудової

Навіть тоді, коли мелодії таких його речей, як „Верба”, „Море радості”, „Матіоли”, „Хто”, „Намалюй мені ніч”, а навіть „Зірка” (без слів) і інші багатші й складніші мелодійно. Кажуть, що на Україні його „Може так не треба” було майже так само поширене, як тут „Русничок”.

Тепер на полі танкової музики ми зовсім осиротіли. Не видно — покищо — наступника. І тому, принаймні поки хтось виросте, щоб зайняти місце Весоловського, його великої кляси музика повинна дзвеніти і бути співана всюди, де тільки йде танок і приспів. І не тільки там: вона дає стільки зворушливого настрою і розмірності у домашньому затишші!

Музика Весоловського — це не чужинна дешевість, не пуста банальність, це рідна безпосередність і українська щирість. І ми віримо, що так, як міжнародні речі „Це ж бо не любов”, „Ля Кумпарсіта”, „Капрі” і т. п., так і кращі твори Весоловського перетривають цілі генерації.

Закінчимо п а р афразою вірша М. Рильського, взятою з одної із його композицій, бо ми боляче свідомі того, що до нас, дорогий Богдане, вже:

„Ти не прийдеши,
не прилетіши,
І тільки дальніми піснями
В кожному (в оригіналі: моєму) серці продзвениш”.

Вечір пісень Весоловського

У неділю, 30-го квітня ц. р., відбувся в Торонті, в залі Українського Дому Вечір пісень Богдана Весоловського п. з. „Пісня й її творець”. Цим вечором так виконавці, як і присутні віддали поклін покійному композиторові, який дав своїми творами багато радості поколінню українців, що — покинувши рідні землі — приїхали старітися в чужому, далекому краю.

поезії П. Воронька, повільного вальсу: „Я люблю”. Грєба вірити, що в течці композитора знайдуться ще інші прегарні речі, проте я залишуся при своїй оцінці, що „Я люблю”, — це у своїй простоті, щирості і глибині почувань найкраще, що Весоловський написав.

„Підійди, пригорну, поцілую,
Підем разом по рідних степах,
Бо про тебе, любов молодую,
Кожен колос шепоче в снопах”.

Ось кінцевий рядок незрівнянного, повільного вальсу. І коли б хтось, замість чи побіч квартету, наспівав був цю річ на платівку, як солівку, це могла б бути його найпопулярніша композиція. Та проте, на це ще не записано.

Ст. п. Данило Чайковський

Хор „ЧЕРЕМШИНА” при парафії Святих Володимира й Ольги в Чикаго. По середині диригент хору о. Іван А. Кротець

Скоро промине четвертий рік існування дівочого хору „Черемшина”. Хор організувало Сестрицтво Покрова Пресвятої Богородиці, а провід хору перебрала пані Олена Лебедович. Останнього року хор працював під керівництвом о. Івана А. Кротця. Хор має коло 60 активних членок, які постійно приходять на проби та виконують свої обов'язки як члени хору.

Діяльність хору минулого року була особливо жвава й різноманітна: хор брав кожен другу неділю активну участь у церкві, співаючи Св. Літургію. Відбулося кілька виступів на різних парафіяльних і громадських імпрезах. Особливо успішною була остання імпреза, яку влаштував сам наш хор, цебто „День Матері”.

Недавно була зроблена світлиця хору. Відбулися також річні загальні збори, на яких обрано нову управу в такому складі: Марійка Клиш — голова, Анна Попіль — заступник голови, Оля Попіль — секретар, Надя Савин — скарбник, Ірка Зварич, Оля Малейка та Дарка Протиняк — референти й Марійка Вишиванюк — господар. Нова управа прийняла дуже цікавий план праці на наступний рік.

З приходом вакацій праця хору тимчасово припинилася. Членки хору дякують в першу чергу своєму диригентові, о. Іванові А. Кротцеві, та опікунам хору — паням Яцків і Савин. Щиро дякують батькам, що заохочували їх до праці в хорі. Зокрема всім членкам хору бажано від імени управи веселих та щасливих вакацій та щоб у вересні знову повні охоти вернулись до праці в нашому хорі.

Марійка Клиш, голова

ХОР ЮНАКІВ „ДНІПРО”

В суботу, 20 травня, відбулося т. зв. „хрещення” нашого хору. Хрещення — це велика подія в житті кожного з нас, а в історії кожної організованої групи початок праці та офіцій-

ЗА ЄДНІСТЬ
ЦЕРКВИ І НАРОДУ

не прийняття її до організованого життя є також важним моментом. Це небуденне, незвичайне свято. Наше „хрещення” відбулося в дуже привітній атмосфері, про що дуже вміло подбав о. парох Маріян Бутринський. Ми гостили в себе визначних гостей, представників парафіяльних та громадських організацій, „кумів” та батьків. У мистецькій частині хор відспівав під проводом диригента, о. Івана А. Кротця, ряд пісень на вдоволення всіх присутніх. Опісля відбулася дуже вдала товариська забава.

Мирон Панчук, голова

ЦЕРКОВНИЙ ВІСНИК

Співаки хору „Дніпро” та їх диригент о. Іван А. Кротець.

„ЗБЕРЕЖІМ НАШУ МОЛОДЬ ПЕРЕД ДЕНАЦІОНАЛІЗАЦІЄЮ!”

КНИЖЕЧКА

Ганна ЧЕРІНЬ

Україна

(Вірш для дітей)

Різні в світі є країни,
Різні люди є на світі,
Різні гори, полонини,
Різні трави, різні квіти.

Є краї, де вічне літо,
Тонуть в квітах береги...
Є такі, де все покрито
Вічним снігом навкруги.

Та з усіх одна країна
Найрідніша нам усім:
То — прекрасна Україна,
Нашого народу дім.

Там шумлять степи безкраї,
Наче вмюють говорити.
Там ясніше сонце сяє,
Там солодше пахнуть квіти...

Різні в світі є країни,
Гарні є, і є багаті.
Та найкраще в Україні,
Бо найкраще в рідній хаті.

(«Рідний край»)

УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ПО ВСЬОМУ СВІТІ ЧИТАЮТЬ УКРАЇНСЬКУ КНИЖКУ!

МОЛОДЬ ГОВОРИТЬ ЗА СЕБЕ

Про потребу та користи із української дитячої книжки говорять багато виховники і з теоретичної точки погляду — повна їх правда. Але цікаво теж почути й голоси самої молоді, тієї, що зросла поза межами Батьківщини. Це вже майже зформовані люди, активні члени наших молодечих організацій чи такі поважні громадські діячі. Нам цікаво почути, яке значіння мала для них українська книжка. Послухаймо ж їх!

14-літня пластунка-юначка Леся Бекерська з Ютики, ЗСА, пише:

Пластунка-юначка

Леся Бекерська із Ютики. та вмiла писати по-українському. В хаті були завжди українські журнали, часописи й книжки. Бачивши, що батьки завжди читають, я почала змалку наслідувати їх, так, що й тепер читаю з великою приємністю. Тому я вдячна батькам за початок знання української мови у слові та письмі...

Мені здається, що знання української мови починається від батьків. Коли батьки розмовляють поміж собою і з дітьми українською мовою, тоді діти засвоюють свою рідну мову. Я візьму як приклад нашу рідню: в нашій хаті розговiрна мова була й є тільки українська. Коли мені було п'ять років, я почала ходити в шотландську школу, не знаючи англійської мови. Але зате я вже читала український „Буквар”

Леся Храплива

Л.ПОЛТАВА
РЕДАКТОР СТОРІНОК
«ЮНАЦЬКИЙ СВІТ»

проф. Роман ЗАВАДОВИЧ

Українські діти всього світу!
Книжечка прийшла до вас нова!
Барвами малюнки вам розквітли,
І для вас — письменника слова.

Через кладку два цапки скакали,
Щоб напровесні лунав ваш сміх,
Злого вовка ми разом скарали,
До повстанців вів Михайлик всіх.

В Конотопі задзвонив дзвонарик,
Голос понесло на світ увесь,
У житах волошки розцвітали
І той Лесь побіг, нечемний, десь.

Ваша книжка, українські діти,
Ваше слово, щоб у кожний час
З-між карток могла заговорити
Україна здалеку до вас.

Книжечка для вас лежить готова —
Лиш купи та цілий день читай!
... Тужать діти з Києва, зі Львова,
Щоб прийшла вона у Рідний Край:

Починати б, як полки козачі
Розбивати славно москалів,
Ще б повстанців із казок побачить,
З церкви почути Божий спів...

А для вас лежать скарби відкриті,
Від пампасів, до канадських фарм:
Книжка — ключ таємний, відчинити
Українське серденько всім вам,

Щоб зраділа Мати діточками,
Щоб росли ви, нині ще малі,
Прославляли Бога між зірками,
Вільну Україну на землі.

Леся Храплива

Роман Завадович

МАРУШКА-ЧЕПУРУШКА
ЛЕСЬ + ПОБІГДЕСЬ

та інші
ВЕСЕЛІ ОПОВІДАННЯ

Фото з 1910 року Т-ва „Січ“ у місечку Скала у брїлському повіті у Галичині. Сидять: перший зліва — голова читальні „Просвіта“ в Скалі Мих. Гелета; другий — молодий хлопець Мих. Ковалишин, хорунжий Січі; третій — Лялька, голова Кредитової Каси; п'ятий — Мис. Сморода,

касієр Т-ва; шостий — Василь Ковалишин, кошовий Січі; сьомий — Мих. Костюк, осаул. А на горі, з-права, стоїть диригент 24-членної оркестри, Іван Чорпіта. Всі, що є на фото, були членами Т-ва Січ та багато других, що їх немає на фото. В місечку Скала була також і протипожежна

сторожа та добре вишколені світський та церковний хори. Ці інформації подав Мих. Ковалишин, 80-тилітній мешканець Вінніпегу. Він відбував військову службу в 36 полку в Коломиї, в австрійській армії. Його вислала дивізія як делегата на похорон царя Франца Йосифа до Відня в

ранзі штабфельдфебля. Володів ще сьогодні добре німецькою мовою. Зложив 5.00 дол. на пресовий фонд „Екрану“ разом зі світліною. Щасливий він, що живе у вільній Канаді, поза межами московських знущань над українським народом.

ЗАВДУЮЧІ ОРГАНИ І ПРАЦІВНИКИ
Кредитової Кооперативи Північного Вінніпегу в 1971 році

Сидять від ліва: Мгр. В. Мигаль — голова Контр. Комісії, о. Р. Кисілевський — заст. голови Дирекції, А. Господи — голова Дирекції, інж. А. Качор — управитель, В. Ільницький — секретар Дирекції, С. Мокрій — голова Кредитового Комітету.

Стоять від ліва: д-р Б. Мартинюк — член Дирекції, Г. Мозіль — член Дирекції, А. Гвоздулич — службовичка, В. Макота — член Дирекції, Т. Лучка — службовичка, мгр. П. Салига — член Дирекції, В. Леськів — член Контр. Комісії, В. Клоє — член Кред. Комітету, О. Левцький — секретар Контр. Комісії, Е. Михайлишин — службовичка і М. Саракуда — член Кред. Комітету.

ПРОСЛАВА СУРМАЧ

До нашого часу в Україні збереглися взірці малюнків на склі з початку 19 століття, але його початків треба було шукати куди раніше, десь з першою появою віконного скла.

В руках майстра малюнки на склі можуть бути високомистецькими творами. Єдиною відомою нам мисткинею, яка малює на склі, є молода і талановита професіоналістка Ярослава Сурмач. Її малюнки на склі, широко розповсюджені в репродукціях на популярних листівках, за своїм сюжетом базовані на оповіданнях її

from press reports:

Not many Americans know the Slavic Easter egg, but it is a thing of beauty, done in the liveliest colors and in traditional designs. Miss Surmach has done a lot of research on the subject and is a master. On a visit to the Ukraine last summer, she copied ancient patterns from eggs in the museums, watched native jewelers, studied their techniques...

Meyer Berger
The New York Times

Keeping a candid record of her travels with her camera, she has relayed her varied and memorable impressions to thousands of interested viewers at her many illustrated lectures.

Svoboda

from recent magazine articles:

"One hot day last June, on a motor scooter laden with visas and luggage, I set out from Vienna towards the Czechoslovak border. I was looking for specimens of folk art, in particular ikons and pysanky—the beautifully decorated Ukrainian Easter eggs. Though I was on my way to some of the most famous cities of Eastern Europe, I was also to travel through back country not seen by Westerners since the end of the war."

"I was unable... to foresee that within an hour of my arrival, I would be arrested and my films confiscated..."

● YAROSLAVA SURMACH's interest in folk art has taken her throughout East Europe and into the Soviet Union. An artist herself, Miss Surmach is also the American authority on Ukrainian "Easter Eggs", Art Editor of *Humpty Dumpty's Magazine* for Little Children, and former Instructor of Art at Manhattanville College. A native New Yorker, and a linguist in several Slavic languages, she is a graduate of Cooper Union Art School and has attended Columbia and New York Universities and City College.

She has published articles on a variety of arts and crafts and has lectured widely in the U.S.A. and Canada. Articles about her, as well as her sensitive photographs, have appeared in many American and foreign periodicals.

Yaroslava Surmach's lectures are full of anecdotes, at once amusing and revealing, about life east of the Iron Curtain—and off the beaten tourist track. Using color slides from her extensive collection, she presents the moving visual experiences of an artist in mysterious lands.

Жує, а влітку перебуває на острові маюлька біля Еспанії, де має власну хату.

Малярство на склі, яке тепер є основним мистецьким виявом Ярослави Сурмач, побіч іню страції, звернуло її увагу під час подорожі в Україну в 1957 році. Ціллю її подорожі було ближче пізнати українську народню творчість, особливо мистецтво писанок, яких вона є великим знавцем і популяризатором.

Присвятившись малярству на склі, вона у скорому часі опанувала це ремесло і піднесла його до такої майстерности, що звернула ним на себе увагу широкого загалу і знавців мистецтва. Хоч українська тематика займає головну частину творчости Ярослави Сурмач, то побіч неї вона малює на склі родинні портрети на замовлення. Недавно вона виконала такий портрет родини Тома Ватсона, голови відомої фірми ІЕМ.

«KRYLATI»

Yaroslava Surmach BEHIND THE IRON CURTAIN

a search for folk art
through Ukraine, Russia,
Poland and Czechoslovakia

батьків про сільське життя в давній Україні. Малюнки Ярослави Сурмач у дечому нагадують нам праці Галини Мазепа і Едварда Козака, однак таке порівняння лише поверхове з уваги на споріднену тематику, а наївність і напосна ностальгією атмосфера уявної ідилії надає її малярству неповторного звучання.

Ярослава Сурмач, замужня Міллс, народилася в Нью Йорку в родині відомого книголюбця і підприємця Мирона Сурмача, закінчила в 1950 році ню-йоркську високу мистецьку школу Купер Юніон Арт Скул і викладала мистецтво в Мангетєнвїлл Каледжі. Вона є автором розділу про писанки в англomовному виданні книжки „Юкрєніян Арте" і ілюструвала 12 книжок для дітей з українською тематикою, одна з них, яку вона також написала, „Тиса енд пат оф голд" є вибраною на виставку в Лондоні як приклад найкращої дитячої книжки, друкованої у Великій Британії в 1972 році.

Ярослава Сурмач була співредактором журналу „Юкрєніян Тренд" і є мистецьким редактором дитячого журналу „Гамті Дамті Мегєзін". Вона мала 9 індивідуальних виставок.

Хоч Ярослава Сурмач постійно мешкає в містечку Вєст Наск біля Нью Йорку, то її там не часто можна застати. Вона інтенсивно подоро-

HOPAK—UKRAINIAN DANCE FROM "POLTAVA"

Private Collection

from an original Glasspainting by Yaroslava Surmach Mills

The centuries-old art of painting in reverse on glass is revived in a series of folk scenes of Old Ukraine.

© Surma — New York City

Printed in U.S.A.

О Д У М

Торонто (ДЮК).— В дні 24-го червня - 1-го липня 1972 року на оселі української православної катедральної громади „Київ” біля Торонто, Канада, відбувся Шостий Вишкільний Табір для виховників Юного ОДУМ-у. Метою табору було підготувати виховників Юного ОДУМ-у для праці з дітьми на одумівських відпочинково-виховних таборах та філіях ОДУМ-у ЗСА та Канади. Участь в таборі взяло сорок курсантів, у віці 15-19 років, з різних місцевостей ЗСА та Канади — Нью Йорк, Ірвінгтон, Філадельфія, Чикаго, Лейквуд, Мінеаполіс, Торонто, Монреаль, Ошава та Лондон. Програмою табору керувала команда в складі: д-р Юрій Криволап — комендант, д-р Євген Федоренко — заступник коменданта та старший виховник ОДУМ-у для хлопців, Дарія Лиса — заступник коменданта та старша виховниця ОДУМ-у для дівчат, Оля Цехмістро — писар, Віктор Войтихів — старший бунчужний, Ніна Вусата — старша бунчужна та Іван Данильченко — обозний. Команді у праці з курсантами допомагали інструктори — протопресвітер Дмитро Фотій, капелян ОДУМ-у Канади та настоятель катедри святого Володимира в Торонто, Юрій Іхтярів, Віктор

Учасники та Команда 6-го Табору Виховників Ю. ОДУМ-у 24-го червня-1-го липня 1972 р. на Оселі „Київ” біля Торонто, Канада.

Педенко, Микола Гавриш та Леонід Ліщина. Учасником табору був також Володимир Жученко, який, як голова новоствореного відділу ОДУМ-у в Новому Ульмі, був запрошений взяти участь в таборі, щоб краще ознайомитись з метою та характером цієї молодечої української організації.

Із сорока курсантів двадцять сім успішно закінчили програму табору, склали іспити з Першої Одумівської Проби та отримали від референтури юнацтва Ц.К. ОДУМ-у посвідки одумівських ви-

ховників - кандидатів. Дев'ять курсантів — Володимир Криволап, Дмитро Якута, Ліда Тарасенко, Ліда Хоролець, Ірена Татарко, Галина Радюк, Віра Коновал, Галина Гайова та Таня Вовк — успішно закінчили програму табору на ступінь одумівських виховників. З них Ліда Тарасенко та Віра Коновал успішно витримали іспити з Другої Одумівської Проби та задовольнили вимоги на ступінь старшого виховника ОДУМ-у.

В суботу, 1-го липня, після закінчення табору вихов-

ників, усі курсанти взяли участь в зустрічі одумівців ЗСА і Канади, яка була присвячена обороні переслідуваних діячів української культури в Україні. Цю одумівську зустріч звеличав своєю присутністю Владика Михайл Митрополит УГПЦ в Канаді. Головними доповідачами на зустрічі були д-р Роман Рахманний та інж. Леонід Ліщина. Решта програми зустрічі була заповнена концертними виступами самодіяльних гуртків філій ОДУМ-у та міжфілійними спортивними змаганнями.

Равт української преси і радіо в Торонті

Крала української преси

26 січня ц. р. в залах Українського Дому відбувся черговий равт української преси і радіо. Коло 800 осіб взяли участь в равті і пригледались рішенню журі з обранням трьох перших кандидаток з числа 14-х. Кралею на 1972 рік обрано Ярцю Бука („Свобода”), першою князівною стала

Наталія Яровенко (радіограма „Прометей”), другою — Оксана Пелех („Юнак”). Корону вручила крала з 1971 р. Ірина Макарик. В ім презі взяла участь „Міс Канада” — Донна Савицька. Всім кандидаткам на крало вручено англomовні видання Енциклопедії українознавства.

„Міс Канади” Донна Савицька разом з Кралею української преси на 1972 рік Ярцею Букою. Фото: Я. Левцун

Журі: Улас Самчук, Слава Фроляк, Мирон Левицький, Валентина Родак й Ірина Макарик.

ЯРЦЯ БУКА — студентка університету; закінчила Курси українознавства при церкві св. Миколая. Активна в Пласті, співає в дівочому хорі „Веснівка”, піяністка. Має зацікавлення в журналістиці. Активна в суспільно-громадській праці, зокрема в Суспільній опіці. Своє знання хоче присвятити молоді, як педагог. Є членкою Українського Народного Союзу. Кандидатка на Крало української преси і радіо від щоденника „Свобода”.

ОКСАНА ПЕЛЕХ — абсолюентка Курсів українознавства ім. Григорія Сковороди, учениця музики (закінчила 8 класу

фортепіану в музичній школі Сестер Служебниць у Торонті), учениця 13 класу середньої школи Раннімід Коліджет. Заступниця голови ексекютиви Студентського клубу в цій же школі. Старша пластунка, абсолюентка вишкільного табору „Школа булавних” у 1970 р., третій рік активна новацька виховниця, попередня курінна 10 куреня Уладу пластових юначок ім. Ольги Косач у Торонті. спортсменка. Є кандидаткою на Крало української преси та радіо від журналу „Юнак”.

In Kiev, during summit trip to Russia, First Lady visits state-run playroom.

Проф. О. Борушенко одержала докторат від УВУ

Доцінюючи вартість докторату з українознавства в Українському Вільному Університеті в Мюнхені, проф. О. Борушенко здобула його в додатку до свого першого докторату з Університету Сан Павльо, в Бразилії.

Докторський іспит в УВУ відбувся 17 серпня на основі тези „Культурно-мовна інтеграція українців у Бразилії,” яку високо оцінили декан проф. Н. Полонська і проф. Яр. Рудницький, з Вінніпегу. Промоція цього докторату відбулася 18 серпня ц. р.

д-р Оксана БОРУШЕНКО

Д-р Борушенко імігрувала з батьками до Бразилії. В Курітібі, столиці Парани, навчалася в університеті, де закінчила філософський факультет. Водночас зі студіями філософії закінчила Акаде-

мію економічних наук з титулом доктора.

Вона працює як науковець при досліджах поселення різних етнічних груп Бразилії, зокрема українських поселенців.

Тепер є викладачем історії в університеті. Д-р Борушенко співпрацює з англомовній «Енциклопедії українознавства», для якої написала статтю «Українці в Бразилії».

Д-р Оксана Борушенко бере участь у різних наукових з'їздах Бразилії, де ознайомлює співжінців з українськими справами. До Канади прибула, щоб у різних університетах цієї країни познайомитися з науковцями та зібрати матеріяли для своєї наукової праці.

ковську, голову крайової управи ЛУКЖ у 1965-68, відзначено Шевченківською медаллю.

Обдарована організаційним хистом, красномовністю і великою енергією, вона вже від молодих років працювала над освідомленням та згуртуванням українського жіноцтва.

В Україні працювала в „Союзи українок”, в „Сільським господарі” і в „Українським народнім мистецтві”. На еміграції в Німеччині організувала Об'єднання українських жінок і п'ять років була у проводі. Приїхавши до Америки, була однією з засновниць Світової федерації українських жіночих організацій (СФУЖО) та довгими роками її фінансовою референткою. Прибувши до Алберти, включилася до праці в ЛУКЖ, в якій віддано працює аж дотепер.

Як голова крайової управи ЛУКЖ, п-і І. Павликовська гідно репрезентувала її на різних світових конгресах українських і міжнародних жіночих організацій.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР КАТЕРИНИ ШТУЛЬ

В п'ятницю, 28 квітня ц. р., в залі Інституту Св. Володимира заходами Спільки Об'

єднання Письменників „Слово” на Канаду відбувся авторський вечір гості з Франції Катерини Штуль-Жданович, яка прибула до Торонта з'нагоди організаційної поїздки свого мужа голови проводу ОУН Штуля-Ждановича.

Вечірку відкрив В. С. Ле-

Т. ДРОЗД

Iron Curtain Broadcasts

CHAMPAIGN, Ill.—I commend your editorial “Penetrating the Iron Curtain” [March 4] for its frank putdown of Sen. Fulbright and his views on Radio Free Europe and Radio Liberty. How he could be so naive, I can't imagine.

As you mentioned, nearly one-third [250 out of 800] of the workers and staff of Radio Liberty is composed of Soviet defectors. If, as Fulbright puts it, Radio Free Europe and Radio Liberty were pure CIA propaganda, then why do these people who have listened to the broadcasts, and had a chance to find out the truth after having defected, go there to work after their achievement of freedom?

They know what it means to not know what is going on in the world. They know also what propaganda is, having lived with it while in the Soviet Union.

As one example, when Khrushchev died one would expect the people of the Soviet Union to hear about it immediately, as America did when President Kennedy was assassinated. However, this was not the case. For those who had no access to the Radio Liberty broadcasts the news was days late. For those who did have access to these broadcasts, the news was known immediately.

The subjugated people of the Soviet Union have learned to rely on these broadcasts as a source of hope for better things to come. If these broadcasts are cut off, the effect can be totally demoralizing and disastrous.

Taras Drozd

Chicago Tribune, March 9, 1972

вицький. Із словом про творчість Катерини Штуль виступив письменник Улас Самчук. Авторка зачитала одну дію із п'єси „Місто Шевченко” та одну новелю із збірки „Від Дніпра на захід”. Прийвіні на залі, в більшості жіноцтво, з захопленням сприйняли цей виступ.

„Service Employee”
August, 1972

Alexander Wolodymyr Kmickewycz, son of Oleksij Kmickewycz, Chicago, Ill.

Extremely proud of his Ukrainian heritage, Alexander studied Ukrainian language, literature, history, geography and culture on Saturdays throughout his high school years. In three years he will have obtained a teacher's certificate enabling him to teach the Ukrainian customs to members of younger generations. He is also extremely active in “Plast,” the Ukrainian scouting organization. An outstanding student at Saint Ignatius College Prep in Chicago, Alexander received first honors for six semesters, Latin contest awards, achievement awards in mechanical drawing, was an Illinois State Scholar and graduated “Honors with Distinction.” He plans to begin pre-medicine studies at the University of Illinois this fall.

Ірина ПАВЛИКОВСЬКА

ВІДЗНАЧЕНА МЕДАЛЕЮ

На недавньому з'їзді українців Канади Ірину Павли-

НАТАЛЯ ЯРОВЕНКО

студію на університеті у Гвелф, де вивчає модерні мови і драматургію. Закінчила курси українознавства при церкві св. Юрія в Гримзбі. Активна пластунка, брала участь у 10-ох пластових таборах в Канаді і ЗСА. Грає на бандурі і піяно, яке студіювала 9 років. Часто виступала з українськими народними танцями на аматорських сценах. Є кандидаткою на кралю Української Преси від щоденної радіопередачі „Прометей”.

Катерина Штуль — авторка п'єси Поворот.

РІК XI. "ЕКРАН" Ч. 63-64, ТРАВЕНЬ-СЕРПЕНЬ 1972.

ЦЬОГОРІЧНА СПОРТОВА ШКОЛА УСТ "ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"

ЗАКІНЧЕННЯ СПОРТОВОЇ ШКОЛИ ЧОРН. СІЧІ

ГЛЕН СПЕЙ, Н. Я. — „Верховина“. До цьогорічної Спортової Школи УСТ Чорн. Січі прибуло рекордне число молоді — 128 юначок і юнаків, — які на протязі 3-ох тижнів пройшли спортивний вишкіл із таких ділянок спорту: копаного мяча, відбиванки, тенісу, плавання і легкоатлетики. Теоретичні й практичні заняття розпочиналися від ранку й продовжувалися з перервами на обід, вечером і молоко до години 8-ої вечором. Після цього учасники мали нагоду бачити висвітлювані фільми, в більшості із спортової тематики.

Усі юначки й юнаки були поділені на відповідні вікові групи і дружини та мали в кожній ділянці спорту кваліфікованих інструкторів. На протязі 3-ох тижнів були активні футбольна і відбиванкова шкільна ліга, в якій перед вечорами відбувалися точкові гри. Самі учасники надавали назви цих дружин і змінювали їх в кожному тижні. Футбольні дружини мали такі назви: Дні-

кій були поміщені матеріали про активність у школі, висліди гор, табелі, склади дружин, поезії шкільні) і комунікати Управи Школи. На протязі одного повного дня відбулися лекції й гутірки з історії українського спорту та про сучасний стан українського спорту під московською окупацією.

До цьогорічної програми Спортової Школи включено теж активність самодіяльності у формі пісні і слова, якою були зацікавлені дівочі й хлопчачі гуртки та які заповнювали програми на вечорах самодіяльності й при тижневих ватрах. Дуже популярною виявилася приготовлена Управою Школи бігсава траса, що мала назву „Біг по Україні“. Ця траса, довжиною понад пів милі, мала точки із назвами таких міст України: Львів, Рівне, Житомир, Київ, Чернігів, Харків, Полтава, Миколаїв, Одеса і Вінниця. Біг починався у Львові, проходив через названі точки і кінчався на точці Львова. При кінці траси були фахово заінстальовані перешкоди: ріка Прут, через яку учасники горизонтально мусіли

журналу „Наш Спорт“. Велике признание для УСТ Чорн. Січі висловлювала більшість батьків при відвідуванні й на закінчення Школи за зорганізування і ведення тієї Школи на високому рівні.

Керівниками Школи на протязі 3-ох тижнів на зміну були: Іван Ориняк, О. Твардовський і Мирон Стебельський. Головним опікуном був Василь Матіяш, який мав до диспозиції 1-ох опікунів-асистентів. Обовязки медсестри виконувала Галина Матіяш. Видатну медичну, безкоштовну, прислугу для недужих і контужених учасників уділили: д-р Грабарчук і д-р Васишин з Огайо.

Управа Спортової Школи Чорноморської Січі розпоряджала такими першорядними інструкторами й їх асистентами: Є. Чижович — директор Школи — учитель фізичного виховання при Колумбійській середній школі й одинокий Українець із дипломом тренера А-1 у ЗСА, заступник тренера футбольної репрезентації Америки за чашу світу. Мирон Лахнівський — колишній футбо-

визначний змагун відбиванки, діючий менеджер 1-ої чоловічої дружини Чорн. Січі. Мгр. Орест Федаш — колишній репрезентант університетів Польщі у відбиванці, звідки недавно прибув до ЗСА і включився в ряди Чорн. Січі. Ляриса Сигіда — визначна змагунка Чорн. Січі, курінна ст. пл. „Верховинки“, студентка Ратгерс Університету. Зенон Стахів із Нью Йорку — визначний змагун Чорн. Січі у відбиванці й легкоатлет пластового куреня „Чорноморці“. Кінчає докторат з океанографії. Инж. Борис Кучинський — визначний тенісист Чорн. Січі, чемпіон СУАСТ-Схід. Андрій Слиж — найвизначніший змагун Чорн. Січі з плавання, кількакратний чемпіон УСЦАК-у і численних американських змагань. В першому тижні Школи були ще: Колодій і Андрій Галдзевич — обидва з пластового куреня „Чорноморці“ учасники кількох легкоатлетичних змагань УСЦАК-у та на університетах, де вони студіюють фізику і архітектуру.

В п'ятницю, 11 серпня 1972, відбулося офіційне закриття цієї Школи бенкетом, в якому взяло участь около 200 осіб — у-

120 УЧАСНИКІВ ВІДБУВАЄ СПОРТОВУ ШКОЛУ УСТ "Ч. СІЧ" НА "ВЕРХОВИНІ"

стер, Карпати, Запорозжя, Київ, Харків, Козаки, Нові Тарпани, Чорноморці, Дніпро, Січ, Крилаті й інші. Відбиванкові жіночі дружини: Січ, Бурхливі Хвилі, Верховинки, Бомби й інші.

На протязі перших 2-ох тижнів проходив й успішно закінчився теж тенісний турнір у двох вікових групах. Двократно відбулися плавацькі і легкоатлетичні змагання. Відповідальні інструктори вели точну статистику не тільки з усіх змагань, але й з поодиноких елементів та рухів окремих змагунів і змагунок, в яких вони авансували. Поза згаданими вже спортивними ділянками зацікавлені учасники змагалися в першенських турнірах: шахів, настільного тенісу, кошівки і стрільня з лука.

У тому часі виходила „Стінна Газета Спортової Школи“, в я-

позити через проведений шнур, Чорногора, з якої знову на шнурі вертикально пускалися з відповідної висоти, Дніпрові Пороги з бар'єр, Хрещатик й інші. В „Бігах по Україні“ взяли участь усі учасники Школи.

Із загальної кількості 128 юначок і юнаків, около 50 прибуло з УСТ Чорн. Січі, групи понад 10 були з Чикаго і Йонкерсу, решта учасників приїхали з різних міст і стейтів Америки. В Школі зобов'язувала українська мова, якою ведено вишкіл і якою були зобов'язані говорити на змаганнях та лекціях усі учасники. В загальному, цьогорічна Спортова Школа Чорноморської Січі пройшла з найбільшим у своїй історії успіхом, про що свідчать відповіді учасників на окрему анкету, що її теж й у цьому році провела редакція спортивного

ліст Дністра (Самбір), УССК-Мінхен, Леви і Крила, Чикаго. Богдан Хамуляк — визначний футболіст Чорн. Січі й Університету Огайо, де досягнув ступінь БФА, тепер учитель у Медісон Тавншип, Н. Дж. Д-р Остап Стрмецький — колишній змагун Січі (Елізабет), тепер тренер дружини Університету Гантсвіл, Алабама, що під його провідом у цьому році здобула 3-тє місце в ЗСА. Д-р О. Стрмецький викладає на цьому Університеті словянські мови й літературу. Володимир Леонів — визначний футболіст Чорн. Січі, учитель фізичного виховання і російської мови у Вестфілд середній школі. Брати Володимир і Орест Ткачі — футболісти Чорноморської Січі, студенти, були видатними асистентами. Інженер Богдан Гайдучок — колишній

часників Школи, інструктори, члени Управи УСТ Чорн. Січі, представники організації, УРСО-юзу і частина батьків. Найбільш завансовані юначки і юнаки, члени шкільних чемпіонів і першунів з усіх згаданих ділянок спорту були нагороджені трофеями й медалями. Всі учасники дістали шкільні свідоцтва. З розважливими точками виступали: Тіта Павлюк — учасниця Школи з деклямацією вірша „Спортова Школа Січі“, автором якого був д-р О. Стрмецький. З власною піснею виступала група хлопців під управою Юрія Куріци з Чикаго. З черговою деклямацією-сатирою „Про добрих і лихих футболістів лісових“ виступали: М. Стоцько, М. Глушко й Ірина Паславська. Бенкет закінчився молитвою, що її провів о. Костецький. О. Т.

Fischer, Spassky Play Chess

Бобі Фішер здобув шахову першість світу

CHALLENGER BOBBY FISHER & WORLD CHESS CHAMPION BORIS SPASSKY

Рейкявік, Ісландія. — В п'ятницю, 1-го вересня, закінчилися тут фінальні змагання за звання першуна світу поміж дотепершнім чемпіоном гросмайстром Борисом Спасским із СРСР та міжнародним шаховим майстром Бобі Фішером із ЗСА остаточною перемогою Бобі Фішера з рахунком партій 12½: 8½. Бобі Фішер став першим чемпіоном світу Америки від започаткування таких світових першостей ще в 1866 році, цією перемогою він відібрав звання першуна світу від репрезентантів СРСР, які держали чемпіонат впродовж останніх 25 років без перерви.

В серії фінальних партій, які почались ще 11-го липня ц. р., Бобі Фішер здобув 7 перемог, закінчив 11 партій нерішеними, та програв 3, з яких дві були перемогами

Бориса Спасского при шахівниці, а третя втратаю точки за неявку Фішера до зустрічі.

Оцінюваний як феноменальний шахіст, 29-річний Бобі Фішер здобув у цих фінальних змаганнях не тільки звання першуна світу, але й грошові нагороди в сумі \$156,000, а переможений Борис Спасский одержить \$100,000.

В останній партії, з черги 21-й, яку започатковано минулого тижня в четвер, відкладено продовження гри після 40-го тягу до наступного дня. Але в п'ятницю не явився вже на визначену годину для продовження партії Спасский, тільки по телефонував судді зустрічі Лотареві Шмідові, що він здає партію, простудіювавши стан її і ствердивши невизначу програу.

СПОРТ

Д-р Орест Попович першуном УСЦАК-у в шахах на 1972 рік

7 річний турнір за індивідуальну першість Української Спортової Централі Америки й Канади в шахах, що відбувся тут в домі господарів УСО „Тризуб” в днях 27-29-го травня ц. р., закінчився перемогою д-ра Ореста Поповича („Чорноморська Січ” Ньюарк), який здобув 5.5 точок із 6-ох можливих. Турнір проводився швейцарською системою в шістьох кругах. Д-р Попович переміг в даному порядку пп.: д-ра Колтуна. Кулика, Новаківського, Миндюка і Паруту, а в останньому крузі зремісував з інж. Блонаровичем, Ланковим Шахів УСЦАК і минулорічним першуном. Переможець отримав перехідову чашу чемпіонів УСЦАК і від господарів грошову нагороду в сумі 150 дол. Дальші місця зайняли: 2. Б. Миндюк „Україна” Торонто (4.5); 3. інж. Л. Блонарович „Ч. Січ” Ньюарк (4.5); 4. М. Парута „Львів” Клівленд (4.5); Місця 2-4 були поділені і повищі змагуни одержали від господарів однакові нагороди — по 75 дол. Одначе їхні кінцеві місця в таблиці були обчислені на підставі джорядних точок системи Солкова. Миндюк переміг інж. Блонаровича, а зремісував з Парутою. Відтак ішли: 5. Д. Кулик „Ч. Січ” Ньюарк (4) (нагорода 25 дол.); 6. П. Гаврюшенко „Ч. Січ” Ньюарк (3.5); (нагорода для студента — 25 дол.); 7. інж. Б. Кутко „Тризуб” Філяд. (3.5); 8. С. Новаківський „Тризуб” Філяд. (3.5); 9. Є. Коссак „Львів” Клівленд (3.5); 10. О. Коцюба „Укр. Це-

нтраля” Пассейк (3); 11. Я. Мірчук „Тризуб” Філяд. (3) (нагорода для студента — 25 дол.); 12. В. Крися „Львів” Клівленд (3); 13. Р. Савчак „Тризуб” Філяд. (3); 14. д-р Ю. Колтун „Тризуб” Філяд. (2); 15. Я. Бабяк „Львів” Клівленд (2); 16. інж. О. Вонторський „Тризуб” Філяд. (2); 17. Р. Блонарович „Тризуб” Філяд. (2); 18. Лазарко „Дніпро” Балтимор (2); 19. К. Еглерт „Ч. Січ” Ньюарк (1.5); 20. А. Блонарович „Тризуб” Філяд. (1); 21. В. Душенчук „Тризуб” Філяд. (0.5); 22. В. Варварів „Тризуб” Філяд. (0). Останні два змагуни не мали нагоди розіграти більшості партій.

Під час турніру Управа господарів УСО „Тризуб” улаштувала для учасників бенкет, на якому промовляли від „Тризуна” його голова п. Бриндзей і провідники Шахової Ланки пп. Новаківський і Р. Савчак. Промовці дякували спонзорам цих змагань — якими, крім самого УСО „Тризуб” були

Кредитова Кооператива „Самопоміч” у Філядєльфі і фірма „Космос”, і коротко підсумували успіхи і невдачі в організації українських шахових турнірів на північно-американському континенті. Від УСЦАК-у промовляв Ланковий Шахів інж. Блонарович, який номінував на свого наступника Богдана Миндюка з „України” Торонто. Присутні одногосно прийняли цю номінацію на позицію нового Ланкового Шахів УСЦАК.

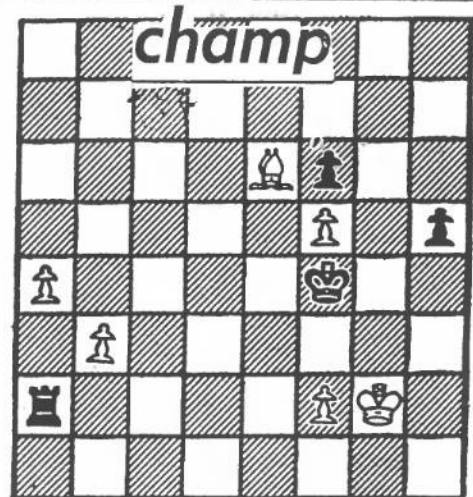
Ланка Шахів УСЦАК складає подяку господарям УСО „Тризуб” за успішно переведений турнір, а всім спонзорам за жертвенну його підтримку.

Ланка Шахів УСЦАК

Проф. д-р Орест Попович

America's first chess

The board looked like this when Spassky [white] telephoned his resignation, turning the world championship of chess over to Fischer.

Учасники Шахового Турніру під домівкою Тризуба

Грають на переді — С. Новаківський і Я. Мірчук

Грають на переді — інж. Л. Блонарович і проф. Попович (з-права); за ними — Коцюба і Кулик.

Olympics lose original objectives

CHICAGO SUN-TIMES, Mon., Aug. 28, 1972

Greed, hypocrisy rampant

Misplaced ideals

THE INSANE DESIRE for victory, for more records, has long ago driven pure amateurism out of the Olympics. Some nations are more open about the subsidization of its athletes, some more subtle. But the degree is unimportant. The intent is the same. Quite frankly, they cheat to get there.

I am not stupid and I am not insensitive to changes of the world, and I am not blind to social injustice. I care about these things, and I care deeply.

And I do not think that sports is some sort of a little dream world where these things do not exist. I know they do, and I understand the anger of the oppressed, and I accept that they must use many platforms from which to express it.

But not the Olympics, if they are to abide by their original intent. They were designed that men might declare a truce on their feelings, and in honest competition know the other man better. Or at least there would be no harm in it.

I see nothing wrong with a professional tournament of nations, and individual athletes speaking strongly for their causes. But, for God's sake, call it that.

Don't call it the Olympics. Remove at least that hypocrisy. Give it back to the amateurs, and stop telling others they can't compete because they don't believe the same as you.

Maybe Avery Brundage was right all along. And we've been laughing at him all this time.

JACK GRIFFIN

From the Editor

The winner of the 100 meter and the 200 meter gold medals in this year's Munich Olympics, Valery Borzov, publicly declared that he was Ukrainian. Hundreds of millions of television viewers around the world saw and heard this live declaration that the gold medalist was Ukrainian and not Russian; nevertheless, some Western journalists continue to label him a Russian.

Is this in accord with the highest ethics of journalism?

Russia's Valery Borzov adding 200-meter title to his 100-meter triumph.

TIME, SEPTEMBER 18, 1972

питання участі України в Олімпійських Іграх, є постійно переслідувані советськими властями;

— Український історик і автор книжки про Олімпійський рух в Україні М. Ф. Бунчук, знаходиться під постійним поліційним тиском, а його книжка є заборонена в СССР;

— Олімпійський Комітет СССР постійно порушує всі принципи і закони МОК і Олімпійських Ігор“.

„Котра інша країна в світі, — ставиться запит в листі, — насильно включає в свою Олімпійську Команду осіб іншої національності?“.

„Лише Олімпійський Комітет СССР включив в свою команду спортсменів України і Білорусі, країн, які є членами Об'єднаних Націй, як рівнож спортсменів Литви, Естонії й Латвії, країн, які брали самостійну участь в Олімпійських Іграх перед російсько-советською окупацією.

„Суть колоніялізму й імперіялізму є добре відомі в сьогодинському світі. Советський Союз і

I.O.C. PRESIDENT BRUNDAGE

Видвигнено справу України на Олімпійському форумі

МІНХЕН (УІС „Смолоскип“). — До Мінхену зіхалися з цілого світу не лише спортсмени, які будуть брати участь в ХХ-ій Олімпіаді, але також визначні діячі — члени Міжнародного Олімпійського Комітету (МОК), які 16—24 серпня ц. р. відбувають свою чергову, 73-тю сесію. На цій сесії проводиться ряд змін, включно з вибором нового Президента МОК, на місце Американця Авері Брандежа.

Наради МОК відбуваються кожного дня в готелю Фіяресцайт, в Максимиліанум та в Олімпійському Селищу. На порядку нарад: підготовка Олімпійського Конгресу, справи преси й публікацій, оборона олімпійської емблеми, наради з Національними Олімпійськими Комітетами та прийняття нових членів і визнання нових Національних Олімпійських Комітетів. (Як відомо, в 1972 році число членів Об'єднаних Націй досягнуло 116, а МОК: аж 126).

На цю чергову Сесію, яка може стати переломовою в Міжнародному Олімпійському Русі, — Український Олімпійський Рух (Український Світовий Комітет для Справ Спорту), який змагається за участь України в Олімпіадах, вислав листа до Президента МОК А. Брандежа і до всіх членів МОК, в якому знову порушується питання участі України в Олімпійських Іграх. В листі, який підписали д-р Б. Шибунчук — президент і О. Зінкевич — ген. секретар, пишеться:

„В першому параграфі Фундаментальних Принципів МОК пишеться:

Олімпійські Ігри відбуваються що-чотири роки. Вони збирають аматорів всіх народів в чесних і однакових змаганнях. На них не дозволена жодна дискримінація, супроти будь-якої країни чи особи з огляду на расу, релігію чи політику.

„Згідно з сьомим параграфом згаданих Принципів, участь в Олімпійських Іграх є відкрита для громадян:

кожної країни чи простору („area“) де існує визнаний МОК-ом Національний Олімпійський Комітет.

„Ці принципи МОК-у прийняті й визнані всіма членами МОК, Національними Олімпійськими Комітетами і всіма Міжнародними Спортовими Федераціями — вже двадцять років є постійно порушувані Олімпійським Комітетом СССР і його представниками в МОК — К. Андріяновим і В. Смірновим.

„Хочемо черговий раз вказати і наголосити, що Україні, яка не є жодним простором, але країною, 27 років членом Об'єднаних Націй, знову не дозволено брати участь в Олімпійських Іграх.

„Це правда, що в Україні немає Національного Олімпійського Комітету, але також є правдою, що

— Члени МОК К. Андріянов і В. Смірнов, згідно з політикою советського уряду й політикою російського колоніялізму в спорті, не дозволяють Українським Спортовим Федераціям сформувати Національний Олімпійський Комітет в Україні;

— Під їхнім керівництвом (Андріянова і Смірнова) ті українські спортсмени, які підносять

• Олімпійські Ігрища під атакою. — Президент Інтернаціонального Комітету Олімпійських Ігрищ мільйонер А. Брундидж, гостро скритикував зматеріялізованню Олімпійських ігрищ. Ідеалізм, вільна гра змагань перемінилася в грубий матеріалізм, професіоналізм, де все мірється доляром. Президент Олімпійського Комітету закликає повернутися до шляхетних початків і монополістів ігрищ треба приволокти. Олімпійські Ігрища мусять бути захищені приязною оазою, де коректні людські відносини і принципи морального порядку, мусять бути збережені.

його Олімпійський Комітет є клясичним прикладом національної дискримінації і російського колоніялізму в спорті.

„Пане Президенте, Достойні Члени МОК-у, ми складаємо на Ваші руки цей формальний протест проти таких практик Олімпійського Комітету СССР.

„Ми просимо Вас, не толерувати далі цього безправ'я в Олімпійському русі і не бути глухим свідком і пасивним глядачем нищення славних ідеалів Пер де Кубертена.

„Кожна людина, яка любить Олімпійські Ігри, очікує від МОК не лише влаштування Олімпійських Ігор, але також оборони права народів на участь в них, реалізування олімпійських ідеалів й принципів та поборювання національної дискримінації й колоніялізму в спорті.

„Ваша підтримка справедливості в Олімпійському Русі і реалізування законів Олімпійських Ігор принесуть Вам вічну вдячність всіх народів, країн і просторів, яких ще далі не допускається до участі в Олімпійських Іграх“.